

LAUSUNTO
06.02.2026

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20

13035 LVV

Viite: Lausuntopyyntö 28.1.2026, LVV-U/27656/2026

LAUSUNTO SIIKALATVAN JA VAALAN NEITTÄVÄNVAARA-HONKALANKANKAAN TUULIVOIMAHANKKEEN JA SEN SÄHKÖNSIIRRON YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Lupa- ja valvontavirasto on esittänyt Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitokselle lausuntopyynnön Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeen ja sen sähkönsiirron YVA-selostuksesta.

Hankkeesta vastaa Valorem Energies Finland Oy ja se sijoittuu Siikalatvan ja Vaalan kuntarajan molemmin puolin. Voimaloiden kokonaismäärä on 29–43 kappaletta, Siikalatvan kunnan puolelle sijoittuu enintään 29 tuulivoimalaa ja Vaalan kunnan puolelle enintään 14 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä, napakorkeus enintään 200 metriä ja roottorin halkaisija enintään 200 metriä. Voimaloiden yksikköteho on noin 7,5–10 MW. Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakennetaan tarvittavat rakennus- ja huoltotiet.

Tuulivoimapuiston liittämiseksi kantaverkkoon tarkastellaan kahta vaihtoehtoista sähkönsiirtoreittiä. Tuulivoimalat on suunniteltu liitettäväksi kantaverkkoon hankealueen koillispuolella sijaitsevan Nuojuankankaan sähköaseman kautta.

Pelastusviranomainen on tutustunut aineistoon ja toteaa, ettei hankkeen YVA-ohjelmasta annettuun lausuntoon ole lisättävää.

POHJOIS-POHJANMAAN PELASTUSLAITOS

Saira Kauppinen
erityisasiantuntija

Aihe: Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahanke
Lähetetty: 6.2.2026, 13.44.41
Mistä: Silpola Heikki<Heikki.Silpola@traficom.fi>
Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo

TRAFICOM/76509/04.04.05.01/2023

Viite: LVV-U/27656/2026

Hei,

Traficomin lausuntona seuraavaa:

Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksen kohdassa 29.7 on kerrottu lentoestelupaprosessista. Ilmailulain lentoestepykälän 158 § viimeisin muutos on astunut voimaan 1.9.2025. Lentoesteen pystyttäjän tulee selvittää, tarvitseeko kohde lentoesteluvan sekä liittää lentoestelupahakemukseen itse hakemansa esiselvitykset ennen hakemuksen jättämistä Traficomille. Hakijan on liitettävä hakemukseensa Suomessa toimivien lentomenetelmäsuunnittelijoiden ja vaikutuspiirissä olevan lentopaikan ylläpitäjän esiselvitykset esteen vaikutuksista.

Mikäli sähkönsiirtolinja linjataan 12 km säteen sisälle Vaalan lentopaikan mittapisteestä, tulee niille linjan pylväille, joiden korkeus ylittää 30 metriä maanpinnasta, hakea ilmailulain 158 §:n mukaiset lentoesteluvat.

Ystävällisin terveisin,

Heikki Silpola

ylitarkastaja

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Opastinsilta 12 A

00520 Helsinki

PL 320, 00059 TRAFICOM

puh. 029 534 6114

e-mail: heikki.silpola(at)traficom.fi

www.traficom.fi

Lupa- ja valvontavirasto
Viite: LVV-U/27656/2026
PL 20
13035 LVV

LAUSUNTO NEITTÄVÄNVAARA-HONKALANKANKAAN TUULIVOIMAHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Lausunnossa käytetty aineisto

- YVA-kuulutus 28.1.2026
- Lausuntopyyntö 28.1.2026
- Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahanke ja hankkeen sähkönsiirto (Siikalatva, Vaala), ympäristövaikutusten arviointiselostus 19.12.2025 liitteineen.

Lausunnon vaikutuspiirissä oleva kunta

- Siikalatva

Asian esittely

Lupa- ja valvontavirasto pyytää ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaisena yhteysviranomaisena lausuntoa Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankeeseen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Lausunnon antaa Ympäristöpalvelut Helmi, jolle Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunta on siirtänyt toimivallan terveydensuojelulakien mukaisten lausuntojen osalta. Ympäristöpalvelut Helmen toimialueeseen kuuluvat Haapavesi, Oulainen, Siikalatva ja Pyhäntä. Tämä lausunto koskee hankkeen Siikalatvan puoleisia alueita.

Valorem Energies Finland Oy suunnittelee tuulivoimahankeita, joka sijoittuu Siikalatvan ja Vaalan kuntien alueelle, Oulujärven länsipuolelle. Hankealue sijaitsee noin 21 kilometrin päässä Vaalan keskustasta lounaaseen ja 24 kilometriä Siikalatvan keskustasta koilliseen Kestilän taajaman itäpuolella. Hankealueen pinta-ala on 9584 hehtaaria, josta Siikalatvan kunnan puolelle sijoittuu 6104 hehtaaria ja Vaalan kunnan puolelle 3480 hehtaaria. Hankkeen sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavaksi hankealueen koillispuolella sijaitsevalle Nuojuankankaan sähköasemalle, jonne tarkastellaan kahta vaihtoehtoista sähkönsiirtoreittiä (35 km tai 35 km).

Hankealueelle suunnitellaan 29–43 tuulivoimalaa, joista eri hankevaihtoehdoissa 20–29 sijoittuisi Siikalatvan kunnan puolelle ja 5–14 Vaalan kunnan puolelle. Tuulivoimaloiden suunniteltu yksikköteho on 7,5–10 MW eli puiston kokonaiskapasiteetti olisi noin 218–430 MW. Voimaloiden suunniteltu napakorkeus on noin 200 metriä ja lavan pituus noin 100 metriä, kokonaiskorkeuden ollessa 300 metriä.

YVA-menettelyssä arvioitavat vaihtoehdot:

Tuulivoiman tuotantoalue

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle suunnitellaan enintään 43 tuulivoimalaa (Siikalatva 29, Vaala 14). Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 7,5–10 MW.

VE2: Hankealueelle suunnitellaan enintään 33 tuulivoimalaa (Siikalatva 28, Vaala 5). Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 7,5–10 MW.

Sähkönsiirto

SVEA: Tarkastellaan 2 x 110 kV, 400 kV tai 400 + 110 kV sähkönsiirtoreittiä ilmajohtona Nuojuankankaan sähköasemalle nykyisen Kajaven 110 kV Jylhämä-Säräisniemi voimajohtojen rinnalla Oulujärven länsipuolitse. Ilmajohdon pituus on noin 35 kilometriä. SVEB: Tarkastellaan 2 x 110 kV, 400 kV tai 400 + 110 kV sähkönsiirtoreittiä ilmajohtona Nuojuankankaan sähköasemalle nykyisen Fingridin 400 kV Pyhänselkä-Vuolijoki voimajohtojen rinnalla Kantosuolle saakka ja siitä edelleen nykyisen Fingridin 110 kV Pysäysperä-Nuojuankangas voimajohtojen rinnalla Nuojuankankaalle. Ilmajohdon pituus on noin 36 kilometriä.

Hankealueelle ei sijoitu asuin- tai lomarakennuksia. Lähin asuinrakennus sijaitsee Neittävänvaaran hankealueen lounaispuolella, reilun 2 kilometrin lähimmästä suunnitelluista tuulivoimaloista. Lähimmät lomarakennukset sijaitsevat yli 2 kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitelluista tuulivoimaloista. Lähimmät herkätkohteet ovat Kestilän keskustassa noin 4 km etäisyydellä sijaitseva Kestilän alakoulu ja Vekaran päiväkoti.

Hankealueelle ei sijoitu luokiteltuja pohjavesialueita. Paikallisia pienialaisia pohjavesialueita alueella voi kuitenkin esiintyä. Alueelta ei myöskään ole tiedossa kaivoja. Lähimmät pohjavesialueet sijoittuvat hankealueen lounais- ja länsipuolelle. Taninselän pohjavesialue sijaitsee Mäläskän kylän eteläpuolella noin 2,5 kilometriä länteen hankevaihtoehtojen VE1 ja VE2 mukaisesta lähimmästä suunnitellusta voimalasta. Lähin vedenhankintaa varten tärkeä 1.luokan pohjavesialue, Maksinharju-Isokangas-Sorvonkangas, sijoittuu Kestilän taajama-alueelle hankealueen lounaispuolelle ja sijaitsee lähimmillään 4,6 kilometriä hankevaihtoehtojen VE1 ja VE2 mukaisista lähimmästä suunnitelluista voimaloista. YVA-selostuksen mukaan pohjaveteen kohdistuvien vaikutusten merkittävyys arvioidaan hankevaihtoehtoissa vähäiseksi kielteiseksi.

Vaihtoehtojen VE1, VE2 ja VE3 aiheuttama muutos ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen (ml. lukien asuminen ja virkistys) arvioidaan kokonaisuudessaan rakentamisen ja toiminnan aikana suuruudeltaan kohtalaiseksi kielteiseksi. Huomioiden alueen suuri herkkyys, arvioidaan vaikutusten merkittävyys kaikkien vaihtoehtojen osalta suureksi kielteiseksi.

Ympäristövaikutusten arviointiselostusvaiheessa toteutettiin Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeen lähialueiden vakituisille ja vapaa-ajan asukkaille suunnattu kysely. Sen tarkoituksena oli selvittää sosiaalisten vaikutusten arviointia ja jatkosuunnittelua varten vastaajien näkemyksiä hankkeesta ja sen mahdollisista vaikutuksista asumiseen ja virkistykseen. Asukaskyselyn vastaajien keskuudessa korostuu kriittinen suhtautuminen hankkeeseen ja epäluulo hankkeen suunnittelua kohtaan.

Hankkeen melumallinnus tehtiin Ympäristöministeriön hallinnon ohjeita 2/2014 "Tuulivoimaloiden melun mallintaminen" raportin mukaisilla laskentaparametreilla. Koska kyseessä on kaavoitusta ja ympäristövaikutusten arviointia varten tehty selvitys, on meluvyöhykkeiden mallinnuksessa käytetty laskentamallia ISO 9613-2. Pientaajuisen melun tarkastelu tehtiin soveltaen DSO 1284 mukaista menetelmää YM:n ohjeen 2/2014 mukaisesti. Mallinnuksen mukaan ulkomelutaso alittaa Valtioneuvoston asetuksen 1107/2015 ulkomelun päiväjän ohjearvon 45 dB ja yöajan ohjearvon 40 dB kaikkien hankealueen ympäristössä sijaitsevien asuin- ja lomarakennusten kohdalla jokaisessa mallinnetussa tilanteessa. Sisätiloihin arvioidut pienitaajuisen melun tasot alittavat sisätiloihin annetut 545/2015 mukaiset toimenpiderajat ympäristön rakennusten kohdalla.

Välkevaikutuksia on arvioitu välkemallinnuksen avulla, jossa tuulivoimaloiden aiheuttaman välkkeen esiintymisalue ja esiintymistiheys on laskettu WindPro 4.0 laskentaohjelman Shadow-moduulilla. Ohjelma laskee kuinka usein ja minkälaisina jaksoina tietty kohde on tuulivoimaloiden luoman liikkuvan varjostuksen alaisena. Mallinnuksella on tuotettu ns. todellisen tilanteen (Real Case) kartta, jossa huomioidaan alueen tuulisuus- ja auringonpaistetiedot. Välkemallinnuksen mukaan Neittävänvaaran-Honkalankankaan tuulivoimahankkeesta ei aiheudu merkittäviä välkevaikutuksia asutukseen ja loma-asutukseen. Kaikissa hankevaihtoehdoissa lähimpiin asun- ja lomarakennuksiin välkettä esiintyy ilman puuston suojaavaa vaikutusta alle 8 tuntia vuodessa, muihin asun- ja lomarakennuksiin välkettä esiintyy vähemmän tai ei esiinny lainkaan. Tilanne ei merkittävästi muutu, kun tuloksiin lisätään yhteisvaikutukset lähialueen muiden hankkeiden osalta.

YVA-arviointiselostuksessa todetaan melun yhteisvaikutusten osalta, että hankevaihtoehdojen VE1, VE2, VE3 melumallinnusten mukaiset melutasot yhdessä muiden tuulivoima-alueiden kanssa ovat pysyvälle asutukselle sekä loma-asutukselle määriteltyjen päivä- ja yöajan ohjearvojen alapuolella kaikkien asuin- ja lomarakennusten kohdalla. Hankkeen meluvaikutusten merkittävyys yhdessä muiden tuulivoima-alueiden melun kanssa on arvioitu kohtalaiseksi kielteiseksi.

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Terveydensuojelulain mukaan elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Elinympäristöön vaikuttavan toiminnan harjoittajan on tunnistettava toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurattava niihin vaikuttavia tekijöitä (*omavalvonta*). Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy.

Lausunnonantaja toteaa, että tuulivoimahankkeen ihmisiin ja elinympäristöön kohdistuvat keskeiset tekijät on tunnistettu ja arvioitu kattavasti.

Melu- ja välkevaikutukset ovat yleisimmät tuulivoimaloiden vaikutukset, jotka koetaan ihmisten terveyteen vaikuttavina tekijöinä. Hankkeen melu- ja välkemallinnukset on laadittu perusteellisesti. Mallinnoissa on huomioitu myös yhteisvaikutukset lähistölle suunniteltujen muiden hankkeiden kanssa. Terveydensuojeluviranomainen muistuttaa, että asumiseen ja vapaa-ajan asumiseen liittyvät sisämelun toimenpiderajat määritetään STM:n asetuksen mukaisesti (545/2015, 12§). Toiminnasta ei saa aiheutua asuinhuoneistoissa oleskeleville asetuksen toimenpiderajoja ylittävää meluhaittaa.

Lakiperusteet

Terveydensuojelulaki 763/1994

Terveydensuojeluasetus 1280/1994 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista 545/2015

TIEDOKSI

Lupa- ja valvontavirasto, kirjaamo@lvv.fi

YMPÄRISTÖPALVELUT HELMI

Annika Oikonen

Ympäristöterveystarkastaja

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20
13035 LVV
(kirjaamo@lvv.fi)

Viite Lausuntopyyntönnö 28.1.2026 LVV-U/27656/2026

Asia **Lausunto SIIKALATVA VAALA Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoima-
hanke ja hankkeen sähkönsiirto, YVA-selostus / arkeologia**

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan alueellisena vastuuseona toimivalta Oulun museo- ja tiedekeskukselta lausuntoa koskien Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahanketta ja hankkeen sähkönsiirron YVA-selostusta. Hanke sijoittuu Siikalatvan (Neittävänvaara) ja Vaala (Honkalankangas) kuntien alueille. Tämä museon lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Valorem Energies Finland Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Oulujärven länsipuolelle noin 21 km lounaaseen Vaalan keskustasta ja 24 kilometriä koilliseen Siikalatvan keskustasta. Hankealueen kokonaisala on noin 9584 hehtaaria (Neittävänvaara 6104 ha, Honkalankangas 3480 ha). Hankkeessa tarkastellaan toteuttamatta jättämisen (VE0) lisäksi vaihtoehtoa VE1 (Siikalatvan alueelle 29 voimalaa, Vaalaan 14) ja vaihtoehtoa VE2 (Siikalatva 28, Vaala 5 voimalaa). Tuulivoimaloiden suunniteltu yksikköteho on 7,5–10 MW ja voimaloiden kokonaiskorkeus olisi 300 metriä. Hankkeen ulkoinen sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavaksi ilmajohtona hankealueen koillispuolella sijaitsevalle Nuujuankankaan sähköasemalle, joko Kajaven 110 kV Jylhämä-Säräisniemi voimajohtojen rinnalla (SVEA) tai Fingridin 400 kV Pyhänselkä-Vuolijoki voimajohtojen rinnalla Kantosuolle saakka ja siitä edelleen nykyisen Fingridin 110 kV Pysäysperä-Nujuankangas voimajohtojen rinnalla (SVEB).

Neittävänvaaran tuulivoimapuistoalueella on tehty arkeologinen inventointi vuonna 2023 (Mikroliitti Oy) ja Vaalan Honkakankaan hankealueella vuonna 2022 (Mikroliitti Oy). Neittävänvaaran ja Honkalankankaan tuulivoimapuistojen voimajohtolinjauksen inventointi on tehty vuonna 2023 (Mikroliitti Oy) ja Honkalankankaan ja Neittävänvaaran arkistopohjainen täydennysselvitys on tehty vuonna 2025 (Mikroliitti Oy). Inventointiraportit on toimitettu museolle arvioitavaksi 11/2025, jonka yhteydessä kohteet on viety muinaisjäännösrekisteriin. Vuoden 2025 selvityksessä tarkasteltiin aiemmin maastossa tarkastamattomien uusien voimalanpaikkojen ja tielinjojen arkeologinen potentiaali ja selvitettiin, onko uusi maastotarkastus tarpeellinen. Hankkeiden arkeologisten selvitysten osalta on hyvä muistaa, että hankkeen arkeologisten selvitysten riittävyyden arvioinnista vastaa alueellinen vastuumuseo, ei konsulttiarkeologi.

Neittävänvaaran tuulivoima-alueelta tunnetaan inventointien jälkeen 15 muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä (1-15) ja yksi havaintokohde (16). Kaikkien kohteiden muinaismuistorekisterin mukaiset nimet eivät vastaa inventointiraportissa esitettyjä nimiä. Nimimuutoksia on tehty, mikäli raportissa esitetyt kohdenimet ovat olleet jo rekisterissä varattuja. YVA-selostuksessa kohteista

tulee käyttää muinaisjäännösrekisterin mukaisia nimiä ja kohdetunnuksia. Kohteet ovat:

1. Neittävänvaara (1000083561)	9. Kusineva 1 (1000083513)
2. Kuoppakangas 1 (1000095239)	10. Kusineva 2 (1000083514)
3. Kuoppakangas 2 (1000083556)	11. Hautakangas 4 (1000083125)
4. Myllyrimminkangas (1000083553)	12. Pienenpirtinkangas (1000083725)
5. Latvaneva (1000083544)	13. Tuohimaa 4 (1000083501)
6. Matalakaarto (1000083540)	14. Tuohimaa 5 (1000083726)
7. Pirtinsalmenkankaat (1000083731)	15. Iso Teerivaara 2 (1000083528)
8. Iso Teerivaara (1000083526)	16. Näpänkankaankaarto (1000083509)

Honkalankankaan tuulivoima-alueelta tunnetaan inventointien jälkeen 7 muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä. Kohteet ovat:

1. Möykkäänkankaat 1 (1000056101)
2. Möykkäänkankaat 2 (1000056100)
3. Leppäpuronkangas (1000083546)
4. Latvaneva (1000083539)
5. Hautakaarto (1000095585)
6. Vanhanhaudankangas (1000031770)
7. Vanhanhaudankangas 2 (1000091454)

Hankkeen sähkösiirtolinjoilta (noin 100 m etäisyydeltä keskilinjasta) tunnetaan 16 kiinteää muinaisjäännöstä (1-16), kaksi havaintokohdetta (17-18), yksi mahdollinen muinaisjäännös (19) ja neljä löytöpaikkaa (20-23). Kohteet ovat:

1. Möykkäänkankaat 1 (1000056101)	13. Kanttura (785010024)
2. Möykkäänkankaat 2 (1000056100)	14. Askolankangas (785010025)
3. Hautakangas 1 (1000031766)	15. Nuojua 2 (1000031740)
4. Vahtituvankangas (1000040268)	16. Nuojua 3 (1000031742)
5. Siikajoen uittokanava (1000008027)	17. Halmepuro (1000065195)
6. Järvenpää (1000031759)	18. Hautajärvi 3 (1000084269)
7. Sirkkakaarto 6 (1000049718)	19. Korkiakaarto (1000049151)
8. Sirkkapuro 3 (1000048398)	20. Sirkkasuo 1000040269
9. Sirkkapuro (1000013432)	21. Sirkkasuo 3 (1000041370)
10. Sirkkasuo 2 (1000041105)	22. Sirkkasuo 4 (1000041371)
11. Halmepuronsuo (1000040258)	23. Nuojuankoski (1000031300)
12. Nuojuankangas (1000029608)	

YVA-selostuksen luvussa 4.3.4. on käsitelty tuulivoima-alueiden ja sähkösiirtoreitien arkeologisen tiedon tilannetta ennen inventointeja sekä esitellään alueilla tehtyjä arkeologisia inventointeja. Kohteet, jotka on tunnettu hankealueelta ennen inventointia, on esitetty taulukossa 10 ja karttaotteissa Kuva 57 ja 58.

Päivittynyt arkeologisen tiedon tilanne hankealueilla ja sähkösiirtoreiteillä on esitetty luvun 15 taulukoissa 45 ja 46 sekä karttaotteissa Kuvat 125 ja 126. Karttaotteisiin on merkitty eri karttamerkinnöin alueelta aiemmin tunnetut kohteet ja inventoinneissa löytyneet kohteet. Museo kuitenkin pohtii, että kuvissa 125 ja 126 olisi selkeintä esittää kaikki, niin aiemmin tunnetut kuin inventoinnissa todetut kohteet tasavaroisesti samalla karttamerkinnällä kartan luettavuuden parantamiseksi.

Vaikutusten arvioinnissa ei ole merkitystä, onko kohde tunnettu aiemmin vai onko se tullut tietoon inventointien yhteydessä. Edellä mainittujen karttakuvien kuvateksteissä olisi hyvä tarkentaa, että kartoissa tarkastellaan pelkästään kiinteiden muinaisjäännösten sijaintia alueella eikä kaikkea arkeologista kulttuuriperintöä.

Edellä mainittuihin taulukoihin on syytä korjata kohteiden nimet muinaisjäännösrekisterin mukaisiksi nimiksi (ainakin *Hautakangas* > *Hautakangas 4*, *Tuohimaa 3* > *Tuohimaa 6*, *Tuohimaa 1* > *Tuohimaa 4* ja *Tuohimaa 2* > *Tuohimaa 5*). Taulukoihin tulee myös lisätä kohteiden puuttuvat muinaisjäännöstunnukset. Taulukosta 46 puuttuu muinaisjäännös Sirkkasuo 2 (1000041105). Taulukoissa ja kartoissa ei ole esitetty hankealueella ja sähkönsiirtoreiteillä sijaitsevia havaintokohteita, mahdollisia muinaisjäännöksiä tai löytöpaikkoja lukuun ottamatta havaintokohdetta *Iso Teerivaara 2*. On huomattava, että *Iso Teerivaara 2* on määritelty muinaisjäännösrekisteriin kiinteäksi muinaisjäännökseksi. Luonnonmuodostumaksi todettua kohdetta Tuohimaa 6 ei ole tarpeen merkitä taulukkoon 45.

Kohdetaulukoissa on esitetty muinaisjäännösten etäisyyksiä muuttuvaan maankäyttöön. Etäisyydet on mitattu muinaisjäännösalueen pääkoordinaatista voimalan keskipisteeseen ja tiestön keskilinjaan. On huomattava, että tv-alueen kaavamääräys mahdollistaa rakentamisen minne tahansa tv-alueelle, jonka lisäksi tuulivoimalan kenttä- ja nostoalue sijoittuu tv-alueelle ja sen läheisyyteen. Muuttuva maankäyttö alueella on siis laajaa ja käytännössä ulottuu lähemmäs muinaisjäännöstä, mitä laskennallisesti taulukossa osoitetaan. Myös tiestön leveys tulee yleensä olla vähintään 5 metriä ja tiealueeseen kuuluu myös mahdolliset levennykset, ojat ja läjitysalueet. Teiden yhteyteen asennettavat maakaapelit myös laajentavat muuttuvan maankäytön aluetta. Lisäksi puustosta vapaaksi raivattava huoltotieaukko noin 10-22 metriä leveä. Muinaisjäännökset ovat myös keskikoordinaattia laajempia. Mikäli etäisyydet laskettaiisiin muinaisjäännösalueen reunasta muuttuvan maankäytön reunaan, olisi vaikutukset muinaisjäännöksiin luotettavammin arvioitavissa.

Luvussa 15.4.1 pohditaan vaihtoehdon VE0 vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön. Sen mukaan vähäisenä myönteisenä vaikutuksena voidaan pitää sitä, että hanketta varten tehdyissä inventoinneissa löytyi yksi aiemmin tuntematon arkeologisen kulttuuriperinnön kohde. Tekstistä ei käy ilmi, mistä kohteesta on kyse, kun hankealueelta kuitenkin tunnistettiin inventoinneissa lukuisia aiemmin tuntemattomia kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Hankevaihtoehdoissa VE1, VE2 ja VE3 on katsottu olevan suuri riski yhden muinaisjäännöksen vaurioitumiselle (*Hautakangas 4*). Hankkeessa arvioidaan, että jos kohde merkitään ennen rakennustöitä maastoon, on vaikutus kohteeseen kohtalainen kielteinen. Museo huomauttaa, että kohde *Hautakangas 4* sijaitsee lähellä parannettavaa huoltotietä ja kaavaluonnoksessa kohde sijaitsee tv-alueella. Kaavamääräyksen mukaan voimalla voidaan rakentaa minne tahansa tv-alueelle, joten kaava tulee mahdollistamaan muinaisjäännökseen kajoamisen. Mikäli tv-alue halutaan osoittaa muinaisjäännöksen kanssa päällekkäin, tulee kaavoituksen aikana käydä muinaismuistolain 13 § mukaiset neuvottelut. Neuvotteluissa käydään Museoviraston kanssa läpi, onko hanke johtamassa muinaisjäännöksen kajoamiseen ja mikäli on, millä edellytyksin kajoaminen muinaisjäännökseen on mahdollista.

Sähkösiirron vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön on pohdittu luvussa 15.4.3. Sen mukaan voimajohtoreitillä SVEA suuri kielteinen riski kohdistuu kohteisiin *Hautakangas 1* ja *Nuojunkangas*, ja kohtalainen riski kohdistuu kohteisiin *Möykkäänkankaat 1* ja *Sirkkapuro 3*. Voimajohtoaukealla sijaitsevat mahdollisesti kuitenkin myös kohteet *Siikajoen uittokanava*, *Järvenpää*, *Sirkkapuro*, *Sirkkasuo 2*, *Halmepuronsuo* ja *Hautajärvi*. Kohteiden etäisyydet voimajohtolinjasta tulee tarkastaa ja lisätä tarvittavat kohteet vaikutusten arvioon. Myös voimajohtolinjalla ja sen läheisyydessä sijaitsevat havaintokohteet tulee huomioida suunnittelussa ja rakentamistöissä muinaisjäännösten tapaan. Mikäli mahdollisten muinaisjäännösten ja havaintokohteiden huomiointi muinaisjäännösten tapaan ei ole mahdollista, tulee kohteet tarkastaa maastossa, jotta ne voidaan varmistaa kiinteiksi muinaisjäännöksiksi.

VYA-selostuksen mukaan voimajohtoreitillä SVEB suuri kielteinen riski arvioidaan kohdistuvan kohteisiin *Nuojua 2*, *Askolanranta* (pitäisi olla *Askolankangas*) ja *Kanttura*. Vaikutuksen arvioidaan olevan kohteisiin erittäin suuri, jos pylväitä ei voida sijoittaa muinaisjäännösalueiden ulkopuolelle. Lisäksi kohteella *Möykkäänkankaat 1* on kohtalainen kielteinen riski. Museo huomauttaa, että voimajohtolinjalla SVEB läheisyydessä sijaitsee myös mahdollinen muinaisjäännös *Korkiakaarto*, joka tulee huomioida suunnittelussa ja rakentamistöissä muinaisjäännösten tapaan.

Vaikutusten arviointia on lievennetty sen mukaan, voidaanko pylvässiijoittelu tehdä muinaisjäännösalueen ulkopuolelle, merkitäänkö kohteet maastoon ja huomioidaanko kohteet kunnossapidon yhteydessä. Museo tulee osallistaa johtopylväiden sijoitussuunnitteluun, jotta varmistetaan siitä, että pylvässiijoittelu ei vaaranna muinaisjäännöksiä. Pylvässiijoittelusuunnittelun yhteydessä tulee arvioidavaksi myös MML mukaisen 13§ neuvottelun tarve, jos pylvässiijoittelun arvioidaan vaarantavan muinaisjäännöksiä.

Lisäksi museo tiedottaa, että etenkin voimajohtolinjalla SVEA linjalla Sirkkasuon alueella on useita muinaisjäännöksiä ja löytöpaikkoja, joiden olemus ja laajuus vaativat vielä tarkastamista (esim. *Sirkkasuo 2*, *Sirkkasuo 3*, *Sirkkasuo 4*, *Sirkkasuo*). Museo käy tekemässä vaativat tarkastukset ja ilmoittaa tuloksista toimijoille, jos kohteiden tai alueen tietoihin on tulossa vielä muutoksia.

VYA-selostuksessa on sivuttu valtakunnallisesti merkittäviä arkeologisia kohteita eli VARK-alueita. VYA-selostuksessa ei kuitenkaan ole mainittu hankealueen tai sähkönsiirtoreittien läheisyydessä sijaitsevia VARK-kohteita nimeltä. Koska VARK-alueet rinvastuvat muihin valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukaisiin alueisiin (RKY ja VAMA), tulee ne käsitellä VYA-selostuksessa vastaavalla tavalla kuin arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY) ja maisema-alueet (VAMA). Esimerkiksi Sähkönsiirtoreitti SVEB ylittää VARK-alueen *Askolankangas* (mv-id 101194) ja sähkönsiirtoreitti SVEA sijaitsee noin 2,5 km etäisyydellä kohteesta *Nimisjärven esihistorialliset asuinpaikat* (mv-id 100513). VARK-alueiden paikkatiedot ovat ladattavissa Museoviraston sivustolta <https://www.museovirasto.fi/fi/palvelut-ja-ohjeet/tietojarjestelmat/kulttuuriympariston-tietojarjestelmat/kulttuuriympaeristoen-paikkatietoaineistot>.

Valtakunnallisesti merkittävän arkeologisen kohteen *Askolankangas* ja siihen kohdistuvien vaikutusten osalta parempi toteutettava vaihtoehto olisi itäisempi reittivaihtoehto eli SVEA, jotta uutta voimajohtoa ei osoitettaisi valtakunnallisesti merkittävälle arkeologiselle kohteelle.

YVA-selostuksen luvussa 15.5 on listattu hankkeeseen liittyviä toimia, joilla voi olla vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön. Museo muistuttaa, että rakentamistöiden aikana työmaa-ajoa ei tule osoittaa muinaisjäännösalueille muinaisjäännösten vaurioitumisriskin vuoksi. Myös rakentamistoimiin liittyvien avohakkuiden aikaiset työkoneella liikkumiset voivat aiheuttaa muinaisjäännösten vaurioitumisen. Muinaisjäännökset ja niiden merkitseminen maastoon onkin huomioitava jo hakkuiden aikana, jolloin muinaisjäännösten ympärille voidaan jättää pitempiä kantoja. Tällä tavoin kohteet olisi merkitty maastoon rakentamistöitä varten jo hakkuiden aikana.

Luvussa 15.6 on pohdittu vaikutusten arvioinnin epävarmuustekijöitä. Kuten luvussa on lyhyesti mainittu, on mahdollista, että kaikkia arkeologisia kohteita ei alueelta ole vielä todettu. Inventoinnissa on voinut jäädä havaitsematta kohteita, sillä kaikilla arkeologisilla kohteilla ei ole maan pinnalle erottuvia rakenteita, ja hankealuetta on inventoitu ainoastaan muuttuvan maankäytön alueilta. YVA-selostuksen mukaan, mikäli rakennustöiden yhteydessä alueelta löytyy uusia arkeologisia kohteita, tulee asiasta olla yhteydessä Museovirastoon. Yhteyttä on kuitenkin otettava alueelliseen vastuumuseoon, tässä tapauksessa Oulun museo- ja tiedekeskukseen. Oulun museo- ja tiedekeskukseen tulee olla yhteydessä, mikäli työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös (esimerkiksi kiveyksiä, kuoppia, perustuksia, tms. rakenteita) tai irtaimia muinaisesineitä. Tällöin työt tulee muinaisjäännöksen kohdalla keskeyttää muinaismuistolain 14 § mukaisesti ja työn johdon viipymättä saatettava asia Pohjois-Pohjanmaan alueellisen vastuumuseon eli Oulun museo- ja tiedekeskuksen tietoon tarpeellisia toimenpiteitä varten (kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi).

YVA-selostuksen mukaan tuulivoimapuistojen hankevaihtoehdot ovat mahdollistamassa kajoamisen yhteen muinaisjäännökseen. YVA-selostuksessa olisi siis tarpeen käsitellä myös muinaismuistolain (295/1963) mukainen muinaisjäännökseen kajoamiseen liittyvä lupamenettely 11§ ja 13§ mukaisesti. Koska hankealueella valmistellaan samanaikaisesti osayleiskaavaa, ratkaistaan kiinteään muinaisjäännökseen kajoaminen ensisijaisesti muinaismuistolain (295/1963) 13 § mukaisissa neuvotteluissa osana kaavaprosessia. Sähkönsiirron osalta mahdollinen 13 § neuvottelun tarve arvioidaan tarkemman pylvässijoittelun yhteydessä.

Juhani Turpeinen
kulttuuriympäristöintendentti

Matleena Riutankoski
arkeologi

Tiedoksi

Museovirasto / Kulttuuriympäristön suojelu -yksikkö
Pohjois-Suomen elinvoimakeskus
Lapin elinvoimakeskus

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20, 13035 LVV
kirjaamo@lvv.fi

Viite Lausuntopyyntöne 28.1.2026, LVV-U/27656/2026

Asia **SIIKALATVA, VAALA, Neittävänvaaran ja Honkalankankaan tuulivoimahanke, YVA-selostus / rakennettu kulttuuriympäristö**

Oulun museo- ja tiedekeskukselta on pyydetty lausuntoa Neittävänvaaran ja Honkalankankaan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta, joka on nähtävillä 28.1.-28.3.2026 välisen ajan. Tämä lausunto koskee rakennettua kulttuuriympäristöä ja arvokkaita maisema-alueita.

Valorem Energies Finland Oy suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista Siikalatvan ja Vaalan kuntien alueelle, Oulujärven länsipuolelle. Hankealue sijaitsee noin 21 kilometrin päässä Vaalan keskustasta lounaaseen ja 24 kilometriä Siikalatvan keskustasta koilliseen Kestilän taajaman itäpuolella. Hankealue sijoittuu Kestilän taajaman ja Oulujärven välille sijoittuvalle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle. Hankealueen kokonaispinta-ala on noin 9600 hehtaaria (Neittävänvaara 6100 ha, Honkalankangas 3500 ha).

Hankealueelle suunnitellaan 29–43 tuulivoimalaa, joista eri hankevaihtoehdoissa 20–29 sijoittuisi Siikalatvan kunnan puolelle ja 5–14 Vaalan kunnan puolelle. Tuulivoimaloiden suunniteltu yksikköteho on 7,5–10 MW eli puiston kokonaiskapasiteetti olisi noin 218–430 MW. Voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on 300 metriä.

Hankkeen vaihtoehdot:

VE0: Hankealueelle suunniteltua tuulivoimapuistoa ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle suunnitellaan enintään 43 tuulivoimalaa (Siikalatva 29, Vaala 14). Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 7,5–10 MW.

VE2: Hankealueelle suunnitellaan enintään 33 tuulivoimalaa (Siikalatva 28, Vaala 5). Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 7,5–10 MW.

VE3: Hankealueelle suunnitellaan enintään 29 tuulivoimalaa (Siikalatva 20, Vaala 9). Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 7,5–10 MW.

Tuulivoimalat on suunniteltu liitettäväksi kantaverkkoon hankealueen koillispuolella sijaitsevan Nujuankankaan sähköaseman kautta. Sähkönsiirtoa tarkastellaan yhteistyössä hankealueen läheisyydessä sijaitsevien Naulakankaan ja Painuan kanavan tuulivoimahankkeiden kanssa. Tuulivoimapuiston sisäiseen sähkönsiirtoon

on suunniteltu sähköasemat Neittävänvaaran ja Honkalankankaan alueille. Tuulivoimalat liitetään näihin sisäisiin sähköasemiin maakaapeilla.

Sähkösiirron vaihtoehdot:

SVE A: Tarkastellaan 2 x 110 kV, 400 kV tai 400 + 110 kV sähkösiirtoreittiä ilmajohtona Nuovuankankaan sähköasemalle nykyisen Kajaven 110 kV Jylhä-Säräisniemi voimajohtojen rinnalla Oulujärven länsipuolitse. Ilmajohdon pituus on noin 35 kilometriä.

SVE B: Tarkastellaan 2 x 110 kV, 400 kV tai 400 + 110 kV sähkösiirtoreittiä ilmajohtona Nuovuankankaan sähköasemalle nykyisen Fingridin 400 kV Pyhänselkä-Vuolijoki voimajohdon rinnalla Kantosuolle saakka ja siitä edelleen nykyisen Fingridin 110 kV Pysäysperä-Nuovuankangas voimajohdon rinnalla Nuovuankankaalle. Ilmajohdon pituus on noin 36 kilometriä.

Kaavatilanne

Hankealueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavat 1.–3. sekä 18.8.2025 voimaan määrätty energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava. vaihemaakuntakaavoissa Neittävänvaaran-Honkalankankaan alueelle on osoitettu turvetuotantoalueita (EO-tu) ja turvetuotantoon soveltuvia alueita (tu-1, tu-2). Hankealueen luoteisosaan on osoitettu tuulivoimaloiden alue (tv-1, 405). Lisäksi hankealueen koillisreunaan sijoittuu tuulivoima-alueita (tv-1, 370). Hankealueen kaakkosreunalle sijoittuu Rumala-Kuvaja-Oudonrimmit Natura 2000- ja luonnonsuojelualue (SL). Hankealueen länsi-luoteisreunalle rajautuu Siikajokilaakson maaseudun kehittämisen kohdealue (mk-4). Hankealueen poikki kulkevat nykyiset voimajohdot on osoitettu 110 kV ja 220/400 kV voimajohtomerkinnöillä. Hankealueen poikki on merkitty moottorikelkkailureitti tai -ura.

TUULI-hankkeen (Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla 1.6.2020-30.4.2023) maisemaselvityksen kohdekortissa (kohdekortti 111) tutkittiin seudullisena tuulivoima-alueena hankealuetta mukailevaa Neittävänvaara/Rosimo 104 sijainninhajausmallin (SOM) ehkä -aluetta, joka energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa poistettiin mm. merkittävien maisemaan kohdistuvien haitallisten vaikutusten vuoksi. Sen sijaan hankealueen luoteisosaan osoitettiin uusi tv-1 alue 405. Suurin osa suunnitellusta hankealueesta jää seudullisesti merkittävän tuulivoima-aluemerkinnän ulkopuolelle.

Hankkeen sähkösiirron vaihtoehdot kulkevat valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen, Rokuuvaaran maisemat halki. Vaihtoehdot on esitetty olemassa oleviin johtokäytäviin, joihin energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa on arvoalueiden kohdalla osoitettu uusi voimajohdon yhteystarve.

Maisemavaikutusten arviointi

Maisemavaikutusten arviointimenetelminä on käytetty etäisyysvyöhyketarkastelua, maisema-analyysiä, valokuvasovitteina tehtyjä havainnekuvia, näkymäalueanalyysiä sekä maastohavaintoihin perustuvaa asiantuntija-arviota. Näiden avulla on muodostettu käsitys maiseman ominaispiirteistä, arvoista, maiseman muutosherkkyydestä sekä näihin kohdistuvista vaikutuksista. Havainnekuvia on tehty

12 eri kuvauspaikasta, yhteisvaikutuksista on kaksi havainnekuva ja yöaikaisista vaikutuksista yksi havainnekuva.

Arvokohteiden kuvaukset YVA-selostuksessa ovat riittävät ja vaikutusten arvioinnin esittämistapa on selkeä. Näkymäalueanalyysikarttojen luettavuutta olisi parantanut se, että samaan karttaan olisi merkitty joko havainnekuvien kuvauspaikat tai maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön arvoalueet. Myös suurennokset näkymäaluekartoista olisivat lisänneet luettavuutta. Oulun museo- ja tiedekeskus pitää tehtyjä havainnekuvia riittämättöminä havainnollistamaan maisemaan kohdistuvia vaikutuksia. Hankealue on pohjoista lukuun ottamatta tuulivoimahankkeiden ympäröimä. Videosovitteet auttaisivat hahmottamaan kokonaiskuvan selkeämmin niin yhteisvaikutuksista kuin vaikutuksista erityisesti lähivaikutusalueen arvo- ja asuinalueille sekä Oulujärvelle. Mustamaan kylä jää hankealueen, Naulakankaan ja Painuan kanavan tuulivoima-alueiden saartamaksi kaikista ilmansuunnista. Myös Pihkalanrannan - Mäläskän kulttuurimaisemat jää useamman hankealueen väliin. Vaikutuksia Oulujärvelle, joka on merkittävä virkistys- ja matkailualue, havainnollistaa vain yksi kuva (havainnekuva 11). Havainnekuva 11 Säräisniemen suunnasta antaa viitteitä siitä, että yhteisvaikutukset ovat merkittävät myös Oulujärven suuntaan.

TUULI-hankkeen maisemaselvityksen kohdekortissa 111 Pihkalanrannan – Mäläskän kulttuurimaiseman Siika- ja Neittävänjokivarsilla ja Hyvölänrannan kulttuurimaiseman herkkyys on arvioitu suureksi, kun taas YVA-selostuksessa molempien kohteiden herkkyys on arvioitu vain kohtalaiseksi. Pihkalanrannan – Mäläskän kulttuurimaisemat Siika- ja Neittävänjokivarsilla on edustava esimerkki perinteisestä, pitkän ajan kuluessa muodostuneesta maaseudun viljelysmaisemasta, jossa on runsaasti kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennuskantaa. Erityisesti Mäläskän kylässä, johon tuulivoimalat korostetusti näkyvät, kulttuurimaisemalle vanhastaan ominaiset piirteet ovat säilyneet hyvin ja se on maisemallisesti hieno ja elinvoimainen kokonaisuus. Pienipiirteisen kulttuurimaiseman herkkyys on museon tulkinnan mukaan suuri ja muutoksen suuruus erittäin suuri. Myös Hyvölänrannan kulttuurimaisema on perinteinen pienipiirteinen viljelysmaisema, jonka herkkyys museon arvion mukaan on suuri ja myös muutoksen suuruus on suuri. Pihkalanrannan – Mäläskän kulttuurimaiseman alueelle sijoittuvan maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön Kestilän raitin varrelle sijoittuu monia maakunnallisesti arvokkaita kohteita. Museon näkemyksen mukaan myös tämän alueen herkkyys on suuri, vaikka sen herkkyys YVA-selostuksessa on määritelty kohtalaiseksi.

YVA-selostuksessa hankkeen vaihtoehtojen maisemavaikutusten merkittävyys arvioidaan enintään suureksi kielteiseksi ja yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa arvioidaan vähäisistä kielteisistä suuriin kielteisiin. Eroja vaikutuksissa eri vaihtoehtojen välillä ei ole. Sähkönsiirron maisemavaikutusten merkittävyys arvioidaan pääosin vähäiseksi kielteiseksi ja Rokuanvaaran maiseman VAMA-alueella suureksi kielteiseksi. Ottaen huomioon museon eriävän näkemyksen arvoalueiden herkkyydestä ja muutoksen suuruudesta sekä havainnollistamisen riittävydestä, museo ei voi yhtyä arvioon vaikutusten merkittävydestä, vaikka arvioikin sen oikeansuuntaiseksi.

Hankkeen lähivaikutusalueella maisemavaikutuksia lieventää monin paikoin olemassa oleva puusto. Puusto ei kuitenkaan ole maiseman pysyvä ominaisuus, vaan tilanne voi muuttua nopeastikin (avohakkuut, myrskytuhot), jolloin vähäiseksi tai kohtalaiseksi arvioitu maisemavaikutusten merkittävyys voi muuttua suureksi kielteiseksi. Museo suosittelee, että hankkeen lähivaikutusalueelle annetaan metsänhoidollisia suosituksia suojapuustosta erityisesti arvokohteiden ja asuttujen alueiden maisemavaikutusten vähentämiseksi.

Haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi YVA-selostuksessa esitetään tuulivoimaloiden kokonaiskorkeuden huomattavaa laskemista ja voimaloiden määrän huomattavaa vähentämistä. Oulun museo- ja tiedekeskus kehottaa selvittämään nämä vaihtoehdot huolellisesti sekä huomioimaan TUULI-hankkeen maisemaselvityksen kohdekortissa esitetyt ehdotukset lieventämistoimista.

Juhani Turpeinen
kulttuuriympäristöintendentti

Marja Lähteenmäki
rakennustutkija

Tiedoksi

Museovirasto / Kulttuuriympäristön suojelu -yksikkö

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Sanna Maria Nikola-Määttä	Telia Tunnistus	19.03.2026 08:55:13 UTC+02:00
Sanna Marjaana Schroderus	Telia Tunnistus	19.03.2026 10:41:58 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (2 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20
13035 LVV
kirjaamo@lvv.fi

Viite: LVV-U/27656/2026

Lausunto Siikalatvan Neittävänvaaran ja Honkalankankaan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Lupa- ja valvontavirasto pyytää Kainuun liiton lausuntoa Neittävänvaaran ja Honkalankankaan tuulivoimapuiston YVA-selostuksesta. Valorem Energies Finland Oy suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista Siikalatvan ja Vaalan kuntien alueelle, Oulujärven länsipuolelle. Hankealue sijaitsee noin 21 kilometrin päässä Vaalan keskustasta lounaaseen ja 24 kilometriä Siikalatvan keskustasta koilliseen Kestilän taajaman itäpuolelle. Hankealue sijoittuu Kestilän taajaman ja Oulujärven välille sijoittuvalle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle. Hankealueen kokonaispinta-ala on noin 9600 hehtaaria (Neittävänvaara 6100 ha, Honkalankangas 3500 ha).

Hankealueelle suunnitellaan 29–43 tuulivoimalaa, joista eri hankevaihtoehtoissa 20–29 sijoittuisi Siikalatvan kunnan puolelle ja 5–14 Vaalan kunnan puolelle. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on arvioitu seuraavia toteutusvaihtoehtoja:

- Vaihtoehto 0 (VE0): Hankealueelle suunniteltua tuulivoimapuistoa ei toteuteta.
- Vaihtoehto 1 (VE1): Hankealueelle suunnitellaan enintään 43 tuulivoimalaa (Siikalatva 29, Vaala 14). Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 7,5–10 MW.
- Vaihtoehto 2 (VE2): Hankealueelle suunnitellaan enintään 33 tuulivoimalaa (Siikalatva 28, Vaala 5). Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 7,5–10 MW.

Tuulivoimalat on suunniteltu liitettäväksi kantaverkkoon hankealueen koillispuolella sijaitsevan Nuojuankankaan sähköaseman kautta.

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on laadittu kattavasti. Kainuun liitto pyytää tarkistamaan ja tarvittaessa täydentämään Neittävänvaaran ja Honkalankankaan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksen "4.3.3 Arvokkaat maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt" -kappaleessa esitetyt tiedot Kainuun maakunnallisesti arvokkaista kulttuuriympäristöistä.

Kainuun liitto pyytää huomioimaan hankkeen jatkosuunnittelussa eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntien

rajalla, johon on suunnitteilla useita seudullisia ja paikallisia tuulivoimapuistoja. Lähimmät Kainuun puolella tuotannossa tai suunnitteilla olevat tuulivoimapuistot sijaitsevat alle 20 km etäisyydellä suunnitellusta Neittävänvaaran tuulivoimapuistosta. Kainuun liitto suosittelee esittämään keinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseksi yhteistyössä muiden alueen tuulivoimatoimijoiden kanssa

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa YVA-selostuksesta.

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiantuntija

Jakelu

Tiedoksi Kainuun liitto kirjaamo

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
040 722 0900
<https://kainuunliitto.fi>
2496992-4

24.3.2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Siikalatvan kunta
siikalatvan.kunta@siikalatva.fi

Viite: Lausuntopyyntö 28.1.2026 LVV-U/27656/2026
Lausuntopyyntö Siikalatva 18.2.2026

Valorem Energies Finland Oy:n Neittävänvaaran ja Honkalankankaan tuulivoimahanke, Siikalatva, Vaala / Ympäristövaikutusten arviointiselostus sekä Siikalatvan Neittävänvaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnosvaihe

Fingrid Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua hankkeesta. Teemme yhden yhteisen lausunnon tuulivoimahankkeen yhtä aikaa nähtävillä oleviin asiakirjoihin.

Meillä ei ole kommentoivaa YVA-selostuksesta eikä Siikalatvan puolen kaavaehdotuksesta.

Fingridin kaava- ja YVA-lausunnoissa ei voida ottaa kantaa tarkasti teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan risteämälausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta: www.fingrid.fi/risteamalausunnot

Muistutamme, että Fingrid ottaa kantaa lausunnoissaan vain kantaverkkoon liittyviin asioihin ja vaikutuksiin. Tämä lausunto koskee siten ainoastaan Fingridin omistamia voimajohtoja ja toimintoja.

Kaava- ja YVA-asiakirjat pyydämme lähettämään lausunnon sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.

Kaavoituksen ja YVA-menettelyiden yhteyshenkilönä Fingridissä toimii Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Ystävällisin terveisin

FINGRID OYJ
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
yksikön päällikkö

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Erika Kylmänen	Suomi.fi	25.03.2026 16:35:28 UTC+02:00
Markus Erkkilä	Suomi.fi	26.03.2026 11:45:36 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (5 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

25.03.2026

PPL/48/00.07.03/2026

Pohjois-Pohjanmaan liiton lausunto Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeen ja sähkönsiirron ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (Siikalatva, Vaala)

Viite: Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö 28.1.2026 (LVV-U/27656/2026)

Taustaa

Hankkeesta vastaava Valorem Energies Finland Oy suunnittelee Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimapuiston rakentamista Siikalatvan ja Vaalan kuntien alueelle, Oulujärven länsipuolelle. Noin 9584 hehtaarin (95,8 km²) kokoiselle hankealueelle suunnitellaan enintään 43 voimalaa, joiden yksikköteho on 7,5-10 MW ja kokonaiskorkeus enintään 300 m. Etäisyyttä hankealueelta Vaalan keskusta on noin 21 km ja Siikalatvan keskusta noin 24 km. Hankealue rajautuu luvitettuun Vaalan Naulakankaan tuulivoima-alueeseen.

Tuulivoimapuistossa tuotettu sähkö siirretään valtakunnan verkkoon hankealueen koillispuolella sijaitsevan Nuovuankankaan sähköasemalla Vaalassa. Hankealueelta rakennetaan uusi, noin 35-36 km pituinen 2 x 110 kV:n, 400 tai 400+110 kV:n ilmajohto Nuovuankankaan sähköasemalle. Voimajohdot sijoittuisivat suurimmaksi osin olemassa olevien voimajohtojen rinnalle.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on tarkasteltu kolmea toteutusvaihtoehtoa 0-vaihtoehdon lisäksi. Vaihtoehdossa VE1 hankealueelle rakennetaan 43 voimalaa, joista Siikalatvan kunnan puolelle (Neittävänvaara) sijoittuisi 29 voimalaa ja Vaalan kunnan (Honkalankangas) puolelle 14 voimalaa. Vaihtoehdossa VE2 hankealueelle rakennetaan 33 tuulivoimalaa, joista Siikalatvan alueelle sijoittuisi 23 voimalaa ja Vaalan alueelle 5 voimalaa. Vaihtoehdossa VE3 hankealueelle rakennetaan 29 voimalaa, joista Siikalatvan alueelle sijoittuisi 20 voimalaa ja Vaalan alueelle 9 voimalaa. YVA-selostusvaiheessa tarkasteltaviin vaihtoehtoihin tuli muutoksia.

Siikalatvan ja Vaalan kunnat ovat käynnistäneet osayleiskaavojen laadinnan Neittävänvaaran ja Honkalankankaan tuulivoima-alueelle. Kaavoitus toteutetaan erillisinä kaavaprosesseina rinnan hankkeen YVA-menettelyn kanssa. Osayleiskaavojen laadinnassa hyödynnetään YVA-menettelyn yhteydessä tehtyjä selvityksiä ja ympäristövaikutusten arviointeja.

Lausunto

Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut hankkeen YVA-menettelyn ennakkoneuvotteluun 23.2.2023 ja molempien kuntien osayleiskaavoituksen 1. viranomaisneuvotteluun 6.10.2025 ja lisäksi antanut lausunnot hankkeen YVA-ohjelmasta ja tuulivoima-alueiden osayleiskaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmista 28.5.2024.

Maakuntakaava muodostaa keskeisen lähtökohdan seudullisten tuulivoimahankkeiden suunnittelulle. Kaavan tavoitteena on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen ja vaikutusten hallinta koko maakunnan tasolla. Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen huomioiminen edellyttää, että kaavan tavoitteet, periaatteet, kaavassa osoitettujen alueiden rajaamisen perusteet ja kaavan suunnittelumääräykset otetaan toteutukseen tähtäävässä suunnittelussa huomioon.

25.03.2026

Maakuntakaavassa osoitetut tuulivoima-alueet ovat ensisijaisia seudullisten tuulivoima-alueiden sijoittamispaikkoja. Maakuntakaava on luonteeltaan yleispiirteisien alueidenkäytön suunnitelma; siinä esitettyjen tuulivoima-alueiden rajaukset täsmentyvät kuntakaavan yhteydessä laadittavan YVA-menettelyn ja muiden vaikutustarkastelujen perusteella. Maakuntakaavan joustavuuden takia kuntakaavaratkaisu voi riittävästi selvityksillä perustellen erota maakuntakaavassa osoitetuista, erityisominaisuutta kuvaavista tv-alueiden rajauksista. Hankekohtaiset maakuntakaavaa tarkemmat selvitykset, ympäristövaikutusten arviointi (YVA), mukaan lukien yhteisvaikutusten arviointi ovat ratkaisevina tekijöinä tässä arvioinnissa. Käytännössä osa kuntakaavassa esitetyistä tuulivoimaloista voi sijoittua maakuntakaavan tv-alueerajauksen ulkopuolelle, mikäli eroavaisuus on yksityiskohtaisemmassa kaavassa perusteltu siinä laadituilla, maakuntakaavatasoa tarkemmilla selvityksillä ja vaikutusten arvioinnilla. Tuulivoimaosayleiskaava ei saa kuitenkaan olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa, eikä kaava saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteuttamista.

YVA-ohjelmasta esiin nostetut keskeiset vaikutukset ja niiden huomiointi YVA-selostuksessa

Pohjois-Pohjanmaan liitto nosti hankkeen YVA-ohjelmasta annetussa lausunnossaan ja osayleiskaavan viranomaisneuvottelussa esille, että Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeen merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat maakuntakaavan sisältövaatimuksiin, läheiseen Natura-alueeseen, maakotkareviiriin, metsäpeuraan, maakunnallisesti arvokkaisiin kulttuurimaisema-alueisiin, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen ja erityisesti yhteisvaikutuksiin muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa.

Vaikutukset edellä mainittuihin on arvioitu asianmukaisesti hankkeen YVA-selostuksessa.

YVA-selostuksen mukaan Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeen merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet Natura-alueeseen ja sen suojeluperusteena olevaan maakotkaan, Natura-alueella sijaitsevaan Oulujärven länsipuolen suot IBA- ja FINIBA-alueisiin, metsäpeuran vasonta-alueisiin ja vasanhoitoalueisiin, maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön lähivaikutusalueella ja ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. Myös yhteisvaikutukset näihin on arvioitu suuriksi kielteisiksi. Pohjois-Pohjanmaan liitto yhtyy arvioinnin tuloksiin.

YVA-selostuksessa suurien haitallisten vaikutusten vähentämiseksi on Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet Natura-alueen, maakotkan, metsäpeuran, ekologisten yhteyksien ja arvokkaiden lintualueiden arvioinneissa esitetty selkeitä lievennystoimenpiteitä, jotka Pohjois-Pohjanmaan liitto näkee oleellisiksi hankkeen etenemisen näkökulmasta. Sen sijaan maisemaan ja ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvien suurien haitallisten vaikutusten lieventämiseksi ei ole esitetty konkreettisia toimenpiteitä, esimerkiksi voimaloiden poistoja tai niiden siirtämistä etäämmälle herkistä alueista, mitä Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää puutteena.

Hankkeen suhde Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaisiin vaihemaakuntakaavoihin ja voimaan määrättyyn energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaan

Pohjois-Pohjanmaalla on neljä lainvoimaista maakuntakaavaa: 1.-3. vaihemaakuntakaavat ja Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava. Maakunnan viimeisin maakuntakaava, Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava, hyväksyttiin maakuntavaltuuston kokouksessa 27.5.2025 (§ 5) ja on määrätty alueidenkäyttölain 201 §:n mukaisesti voimaan ilman lainvoimaa maakuntahallituksen kokouksessa 18.8.2025 (§

25.03.2026

92). Merkittävänä teemoina Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavassa on tarkasteltu maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusien tuulivoima-alueiden osoittamista, luonnon monimuotoisuutta ja sähkönsiirron kehittämistarpeita. Lisäksi energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavassa osoitetaan valtioneuvoston 18.11.2021 päätöksen mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021), uuden luokittelun mukaiset pohjavesialueet (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus), vuosina 2019-2023 kartoitetut ja päivitetty perinnebiotoopit (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Metsähallitus), pitkän aikavälin kehittämisperiaatemerkintänä kaasuputken yhteystarve sekä valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK 2024, VN 7.11.2024).

Hyväksymispäätöksestä toimitettiin Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 15 valitusta, joihin annettu lausunto hyväksyttiin maakuntahallituksessa 17.11.2025 (§ 152), ja toimitettiin pyydettyine liitteineen Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 21.11.2025.

Voimassa olevan alueidenkäyttölain mukaisesti maakuntakaava ohjaa seudullisesti merkittävää eli Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaisten ja voimaan määrätyn energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavojen osalta vähintään kymmenen voimalaa käsittävän hankkeen tuulivoimarakentamista. Tuulivoimarakentamisen suunnittelumääräykset koskevat kaikkea teollisen kokoluokan tuulivoimarakentamista maakunnassa.

Energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavassa uudistettiin myös tuulivoimarakentamisen yleisiä suunnittelumääräyksiä ja ne tulivat voimaan maakuntahallituksen päätöksellä 18.8.2025 (§ 92). Samalla 1. ja 3. vaihe- ja maakuntakaavassa osoitetut tuulivoimarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset kumoutuivat.

Voimaan määrättyssä energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavassa (MKH 18.8.2025) Neittävänvaaran alueelle on osoitettu seudullisesti merkittävä tuulivoimaloiden alue tv-1 405 (Neittävänvaara). Sen sijaan Honkalankankaan alueelle ei ole osoitettu seudullista tuulivoimaloiden aluetta lainvoimaisissa vaihe- ja maakuntakaavoissa eikä voimaan määrättyssä energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavassa. Energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan viranomaisohjeissa (19.12.2023) Vaalan Honkalankankaan alueelle luonnoksessa osoitettu tuulivoimaloiden alue tv-3 542 (Rosimo) poistettiin. Perusteluina olivat mm. alueelle kohdistuvat merkittävät haitalliset vaikutukset Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet Natura-alueeseen, maankäyttöviiriin, metsäpeuraan, ekologiseen verkostoon, maisemaan ja yhteisvaikutuksiin. Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihe- ja maakuntakaavassa hankealueen läheisyyteen on osoitettu seudullisesti merkittävä tuulivoimaloiden alue tv-1 370 (Naulakangas), jonka alueella sijaitsee luvitettu Naulakankaan tuulivoima-alue.

Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeessa tarkastellaan 29-43 voimalan rakentamista ja hanke on siten seudullisesti merkittävä tuulivoima-alue, jonka tulee olla osoitettuna tv-alueena maakuntakaavassa. Voimassa olevan alueidenkäyttölain mukaan seudullisesti merkittävää tuulivoima- aluetta ei voida kunnassa hyväksyä ennen kuin alue on maakuntavaltuuston hyväksymässä maakuntakaavassa seudullisesti merkittävänä tv-alueena tai yhteisvaikutusten arviointi on tehty ja kattavasti perusteltu maakuntakaavatasoisilla selvityksillä. Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeessa arvioitavat vaihtoehdot ovat siten ristiriidassa voimaan määrätyn energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan ja lainvoimaisten vaihe- ja maakuntakaavojen kanssa.

Siikalatvan Neittävänvaaran alueelle on YVA-vaihtoehdosta riippuen suunniteltu 28-29 voimalaa, joista 13 voimalaa sijoittuu maakuntakaavan tv-alueelle tv-1 405, 7 voimalaa alueen läheisyyteen ja 9 voimalaa selkeästi

25.03.2026

kauemmaksi tv-alueen kaakkoispuolelle. Läntisimmät 5 voimalaa sijaitsevat tv-alueen ulkopuolella alle kahden kilometrin etäisyydellä maakunnallisesti arvokkaasta Pihkalanrannan-Mäläskän kulttuurimaisema-alueesta ja alueella, josta Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyssä, kuten myös energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaprosessin aikana on tunnistettu muodostuvan suuria haitallisia vaikutuksia maisemaan. Lisäksi kaakon suunnan kauimmaisat voimalat sijoittuvat siihen osaa hankealuetta, josta on tunnistettu suuria haitallisia yhteisvaikutuksia maisemaan, metsäpeuraan, maakotkaan ja ekologiseen verkostoon.

YVA-selostuksessa on arvioitu kattavasti maakuntakaavan ohjausvaikutusta alueelle osoitettujen maakuntakaavamerkintöjen ja niiden suunnittelumääräysten sekä tuulivoimarakentamisen yleisten suunnittelumääräysten avulla. Lisäksi YVA-selostuksessa on tarkasteltu tarkentuvan suunnittelun periaatteen toteuttamista Neittävänvaara-Honkalankankaan hankkeessa. Ympäristövaikutusten arvioinnin mukaan kaikki kolme vaihtoehtoa ovat ilman vaikutusten lieventämistoimia osittain ristiriidassa maakuntakaavan periaatteiden ja tavoitteiden kanssa ja vaikutukset on arvioitu suuriksi kielteisiksi. Pohjois-Pohjanmaan liitto yhtyy arvioinnin tuloksiin.

YVA-selostuksen mukaan huomioiden esitetyt lieventämistoimenpiteet (voimaloiden poistot) ja maakuntakaavan yleispiirteisyys, vaihtoehtojen VE1, VE2 ja VE3 jäljelle jäävien voimalapaikkojen katsotaan olevan voimassa olevien maakuntakaavojen mukaisia, ja vaikutukset on arvioitu kohtalaisiksi myönteisiksi. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää lieventämistoimenpide-ehdotuksia oikeansuuntaisina ja tarpeellisina.

Vaalan Honkalankankaan alueelle suunnitellaan vaihtoehdosta riippuen 5-14 voimalaa. YVA-selostuksen arvioinnin mukaan Honkalankankaan alueelle sijoittuvat voimalat tukeutuvat hankealueen ulkopuolella sijaitsevaan maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueeseen tv-1 370. Pohjois-Pohjanmaan liitto ei näe arviointia perusteltuna hankkeessa ja energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaprosessin aikana alueelle tunnistettujen suurien haitallisten vaikutusten vuoksi.

Pohjois-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoima-aluekokonaisuudelle ja sen vaikutusalueelle asianmukaisesti tunnistettujen suurien haitallisten ympäristövaikutusten merkitystä tuulivoima-alueen toteutusmahdollisuuksiin ei ole ymmärretty riittävällä tavalla hankkeen tarkemmassa vaikutusten arvioinnissa. Myös maakuntakaavan ohjausvaikutuksen arviointi Neittävänvaara-Honkalankankaan hankkeessa sisältää osin ristiriitaisia tulkintoja. Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen huomioiminen edellyttää, että kaavan tavoitteet, periaatteet, kaavassa osoitettujen alueiden rajaamisen perusteet ja kaavan suunnittelumääräykset otetaan toteutussuunnittelussa huomioon. Tuulivoimatuotantoa suunniteltaessa on huolehdittava siitä, että tärkeiden alueiden arvot säilyvät ja merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen ehkäistään.

Jokaisesta energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tuulivoimaloiden alueesta on laadittu kohdekuvaus ja niitä tulee hyödyntää tarkemmassa suunnittelussa vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheessa laadittujen, ainoastaan paikkatietoanalyysiin perustuvien TUULI-hankkeen kohdekorrettien sijaan. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava-aineisto kohdekuvausineen löytyy maakuntakaavoituksen verkkosivuilta <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/>. Honkalankankaan alueelle energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnosvaiheessa osoitetun tuulivoima-alueen perustelut alueen poistamisesta maakuntakaavasta löytyvät verkkosivuilta julkisten ehdotuksien kaava-aineistoista.

25.03.2026

Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoima-alueiden kaavoitusmenettelyissä tulee esittää konkreettisia ratkaisuja suurien haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Honkalankankaan tuulivoima-alueen jatkosuunnittelussa on huolellisesti arvioitava voiko alueelle ylipäätään toteuttaa tuulivoimaa. Jatkosuunnittelussa molempien alueiden osalta tulee varmistua, ettei hankkeesta muodostu yksin tai yhdessä muiden tuulivoima-alueiden kanssa suuria haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimaosayleiskaava ei saa olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa.

Yhteenveto

Pohjois-Pohjanmaan liitto korostaa, että Neittävänvaara-Honkalankankaan suunniteltu tuulivoima-aluekokonaisuus on lausunnolla olevassa muodossaan (VE1-VE3) maakuntakaavan vastainen, ja Honkalankankaan osa-alueen sijainniltaan hyvin haastava. Tuulivoimahankkeen YVA-menettelyssä on asianmukaisesti tunnistettu suuria haitallisia vaikutuksia mm. Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet Natura-alueeseen, maakotkaan, metsäpeuraan, maisemaan ja ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. Haitallisia vaikutuksia lisäävät myös lähialueen toiminnassa olevat tuulivoimapuistot ja vireillä olevat tuulivoimahankkeet.

Voimaan määrätyssä energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavassa (MKH 18.8.2025) Neittävänvaaran alueelle on osoitettu seudullisesti merkittävä tuulivoimaloiden alue tv-1 405 (Neittävänvaara). Sen sijaan Honkalankankaan alueelle ei ole osoitettu seudullista tuulivoimaloiden aluetta lainvoimaisissa vaihemaaakuntakaavoissa eikä voimaan määrätyssä energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavassa. Energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan viranomaisehdotuksessa (19.12.2023) Vaalan Honkalankankaan alueelle luonnoksessa osoitettu tuulivoimaloiden alue tv-3 542 (Rosimo) poistettiin Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet Natura-alueeseen, maakotkareviiriin, metsäpeuraan, ekologiseen verkostoon, maisemaan kohdistuvien vaikutusten vuoksi.

Siikalatvan Neittävänvaaran alueelle suunnitelluista 29 voimalasta 13 voimalaa sijoittuu maakuntakaavan tv-alueelle tv-1 405.

Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoima-alueiden kaavoitusmenettelyissä tulee esittää konkreettisia ratkaisuja suurien haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Jatkosuunnittelussa molempien alueiden osalta tulee varmistua, ettei hankkeesta muodostu yksin tai yhdessä muiden tuulivoima-alueiden kanssa suuria haitallisia vaikutuksia ja varmistuttava energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan suunnittelumääräyksien toteutumisesta.

Tämän lausunnon valmisteluun Pohjois-Pohjanmaan liitosta ovat osallistuneet aluesuunnitteluasiantuntija Sari Pulkka ja ympäristöpäällikkö Erika Kylmänen.

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO

Markus Erkkilä, suunnittelujohtaja

Erika Kylmänen, ympäristöpäällikkö

LAUSUNTO

26.03.2026

50/03.00.02/2026

Lupa- ja valvontavirasto

Lausuntopyyntö 28.01.2026, LVV-U/27656/2026

Ilmatieteen laitoksen lausunto Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahanke ja sähkönsiirto, ympäristövaikutusten arviointiselostus

Valorem Energies Finland Oy suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista Siikalatvan ja Vaalan kuntien alueelle, Oulujärven länsipuolelle. Hankealue sijaitsee noin 21 kilometrin päässä Vaalan keskustasta lounaaseen ja 24 kilometriä Siikalatvan keskustasta koilliseen Kestilän taajaman itäpuolella. Hankealueen kokonaispinta-ala on noin 9600 hehtaaria (Neittävänvaara 6104 ha, Honkalankangas 3480 ha). Voimaloiden lukumäärä hankealueella tulisi olemaan enintään 43 kappaletta, joista 20–29 sijoittuisi Siikalatvan kunnan puolelle ja 5–14 Vaalan kunnan puolelle. Tuulivoimaloiden suunniteltu yksikköteho on 7,5–10 MW. Voimaloiden suunniteltu napakorkeus on noin 200 metriä ja lavan pituus noin 100 metriä, kokonaiskorkeuden ollessa 300 metriä.

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahanke ja sähkönsiirto, ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Ilmatieteen laitos on perehtynyt esitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeen ja sähkönsiirron, ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Huomiona, että alueelle on suunnitteilla runsaasti tuulivoima-alueita ja toteutuessaan ne aiheuttavat merkittävää häiriökaikua tutkimuksiin ja voivat mahdollisesti vaikuttaa alueen sääpalveluun. Ilmatieteen laitos on huolissaan säätutkamittausten laadusta tulevaisuudessa ja keskustelee tällä hetkellä kompensatiomittausten vaatimisesta tämän tyyppisille alueille. Tästä ei ole vielä konkreettista ehdotusta, mutta mikäli tähän päädytään, Ilmatieteen laitos haluaa jo nyt ilmaista mahdollisen vaateensa kompensatiomittauksista.

ILMATIETEEN LAITOS

Helsingissä 26.03.2026

Tiina Ylläsjarvi
Meteorologi
Havaintopalvelut
tiina.yllasjarvi@fmi.fi

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia	27.03.2026 15:25:07 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (6 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Lupa- ja valvontavirasto

PL 20, 13035 LVV

kirjaamo@lvv.fi

Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö, 28.1.2026 (LVV-U/27656/2026)

Metsähallituksen lausunto Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (Siikalatva, Vaala)

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Metsähallituksen lausuntoa Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus). Siikalatvan ja Vaalan kuntien alueille sijoittuvassa hankkeessa suunnitellaan enintään 43 tuulivoimalan rakentamista. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä.

YVA-ohjelmavaiheen jälkeen hankkeen toteutusvaihtoehtoihin on tehty muutoksia ja lisätty kolmas vaihtoehto. Nykyiset vaihtoehdot ovat:

- VE1: Yhteensä 43 tuulivoimalaa (Siikalatvan Neittävänvaaran puolella 29 voimalaa ja Vaalan Honkalankankaan puolella 14 voimalaa)
- VE2: Yhteensä 33 tuulivoimalaa (Siikalatvan Neittävänvaaran puolella 28 voimalaa ja Vaalan Honkalankankaan puolella 5 voimalaa)
- VE1: Yhteensä 29 tuulivoimalaa (Siikalatvan Neittävänvaaran puolella 20 voimalaa ja Vaalan Honkalankankaan puolella 9 voimalaa)

Lisäksi tarkastellaan kahta vaihtoehtoista sähkönsiirtoreittiä, joista molemmat kulkevat olemassa olevien voimajohtojen rinnalla:

- SVE A: Sähkönsiirto Nujuankankaan sähköasemalle 2 x 110 kV, 400 kV tai 400 + 110 kV ilmajohtolla nykyisen Kajaven 110 kV Jylhämä-Säräisniemi voimajohtojen rinnalla Oulujärven länsipuolitse. Ilmajohtoon pituus on n. 35 km.
- SVE B: Sähkönsiirto Nujuankankaan sähköasemalle 2 x 110 kV, 400 kV tai 400 + 110 kV ilmajohtolla nykyisen Fingridin 400 kV Pyhänselkä-Vuolijoki voimajohtoon rinnalla Kantosuolle saakka ja siitä edelleen nykyisen Fingridin 110 kV Pysäysperä-Nujuankangas voimajohtoon rinnalla. Ilmajohtoon pituus on n. 36 km.

Hankkeen vaikutusalueella sijaitsee useita Metsähallituksen hallinnassa olevia suojelualueita ja suojeluun varattuja alueita, jotka suurimmaksi osaksi kuuluvat Natura-verkoston. Metsähallitus lausuu hankkeesta valtion luonnonsuojelualueverkoston hallinnasta ja hoidosta vastaavana luonnonsuojelun viranomaisena, maakotkan suojelusta ja seurannasta vastaavana tahona ja metsäpeuran suojeluun liittyvässä roolissaan.

Metsähallitus

PL 80 (Opastinsilta 12 C)

FI-00521 HELSINKI, Suomi Finland

Tel. 0206 39 4000

kirjaamo@metsa.fi

www.metsa.fi

Y-tunnus / Business ID: 0116726-7

Hankkeen YVA-menettelyn yhteydessä on laadittu luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi Metsähallituksen hallinnassa olevalle Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet -Natura-alueelle. Metsähallitus lausuu Natura-arvioinnista erillisessä lausunnossa, joka toimitetaan yhteysviranomaiselle yhdessä tämän YVA-selostusta koskevan lausunnon kanssa.

Metsähallitus on tutustunut hankkeen YVA-selostukseen ja lausuu seuraavaa:

Hankealueen sijainti ja suhde maakuntakaavaan

Hankkeen YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa Metsähallitus toi esiin, että YVA-menettelyssä olisi syytä tarkastella esillä olleiden hankevaihtoehtojen lisäksi selvästi pienempää vaihtoehtoa, joka huomioisi paremmin Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tavoitteet. Hankkeen YVA-ohjelmavaiheen jälkeen hankevaihtoehtoihin on tehty joitakin muutoksia ja otettu tarkasteluun kolmas toteutusvaihtoehto aiempien kahden vaihtoehdon rinnalle. Edelleen kaikissa vaihtoehdoissa tuulivoimaloita on sijoitettu selvästi energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa alueelle osoitettua tuulivoima-alueetta (Neittävänvaara) laajemmalle alueelle.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueita koskevan kohdekuvauksen mukaan Neittävänvaaran tuulivoima-alueen sijaintiin ja kokoon ovat vaikuttaneet lähiympäristön suuri herkkyys ja muutoksen suuruus tuulivoimarakentamisen aiheuttamien vaikutusten osalta, jotka alueella kohdistuvat etenkin Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet -Natura-alueeseen, maakotkaan, metsäpeuraan ja linnustoon. Kohdekuvauksessa tuodaan esiin myös yhteisvaikutukset, joita muodostuu useiden tuulivoimahankkeiden kanssa, näistä lähimpinä viereinen, jo luvitettu, Naulakankaan hanke, sekä kaavaehdotusvaiheessa oleva Painuan kanavan hanke. Neittävänvaaran tuulivoima-alue sijoittuu myös vaihemaakuntakaavassa määritellyn luonnon ydinalueita yhdistävän ekologisen verkoston yhteyteen, mikä kohdekuvauksen mukaan tulee huomioida jatkosuunnittelussa varmistamalla Natura 2000-verkoston ja ekologisten yhteyksien säilyminen.

YVA-selostuksesta käy ilmi, että mikään arvioiduista hankevaihtoehtoista ei ole toteuttamiskelpoinen, johtuen etenkin hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevalle Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet -Natura-alueelle aiheutuvista merkittävän heikentävistä vaikutuksista. Metsähallitus katsoo, että hankkeen YVA-menettelyssä tehtyjen selvitysten ja arvioinnin johtopäätösten perusteella hankkeessa ei ole edellytyksiä poiketa merkittävästi energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa osoitetun tuulivoima-alueen rajauksesta.

Vaikutukset suojelualueisiin

Metsähallitus

Natura-arviointi

Hankkeen vaikutusalueella sijaitsevista Metsähallituksen hallinnoimista suojelualueista merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet -Natura-alueelle (SAC/SPA), joka sijaitsee välittömästi hankealueen itäpuolella, pieneltä osin myös hankealueella. Natura-alue on perustettu myös soidensuojelualueeksi.

Hankkeen YVA-menettelyn yhteydessä on tehty Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet -Natura-alueelle luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi, jonka mukaan hankkeella voi olla merkittävän heikentävä vaikutus tiettyihin alueen suojeluperusteina oleviin lintulajeihin sekä metsäpeuraan. Metsähallitus pitää tätä johtopäätöstä oikeana, ja ottaa Natura-arviointiin tarkemmin kantaa sitä koskevassa erillisessä lausunnossa.

Natura-arvioinnin tarveharkinta

Hankkeen lähivaikutusalueella (n. 5 km etäisyydellä) sijaitsevien kolmen Natura-alueen, Veneneva-Pelso (SAC/SPA), Törmäsenrimpi-Kolkanneva (SAC/SPA) ja Painuanlahti (SPA), osalta on tehty Natura-arvioinnin tarveharkinta, jonka perusteella on päädytty siihen, että kyseisille Natura-alueille ei aiheudu riskiä merkittävistä vaikutuksista eikä luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisen Natura-arvioinnin laatiminen ole tarpeen. Keskeisinä tekijöinä johtopäätöksissä mainitaan mm. useiden kilometrien etäisyys suunnitelluista tuulivoimaloista, maanpinnan muodot ja pintavesien virtaussuunnat, sekä puuston suojaavan vaikutus. Sähkönsiirron osalta vaikutusten ei katsota merkittävästi lisäävän olemassa olevia riskitekijöitä, sähkönsiirtovaihtoehtojen sijoituksessa olemassa olevien ilmajohtojen rinnalle.

Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnin tarveharkinnassa on riittävällä tavalla perusteltu johtopäätökset siitä, että em. Natura-alueisiin kohdistuvat vaikutukset eivät todennäköisesti muodostu merkittäviksi. Sähkönsiirron vaihtoehto SVEA sijoittuu kuitenkin hyvin lähelle Painuanlahden Natura-alueella, ja tarveharkinnassa on tunnistettu potentiaalinen riski voimajohdon vaikutuksista linnustoon, etenkin Natura-alueen suojeluperusteena olevaan sensitiiviseen lajiin, vaikkakin vaikutuksen on arvioitu jäävän kokonaisuutena vähäiseksi. Sähkönsiirron vaihtoehto SVEB sijoittuu selvästi etäämmäs Painuanlahden Natura-alueesta, joten Metsähallitus katsoo sen olevan riskittömämpi vaihtoehto Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten kannalta.

Luonnonsuojelualueet

Metsähallitus huomauttaa, että YVA-selostuksen luonnonsuojelualueita käsittelevässä osuudessa on kuvattu puutteellisesti hankkeen vaikutusalueella olevat luonnonsuojelulla perustetut suojelualueet. Arvioinnin tiedoista (esim. taulukko 39) puuttuvat mm. Venenevan luonnonsuojelualue, Pelson luonnonpuisto ja Törmäsenrimmen-Kolkannevan soidensuojelualue. Kyseiset suojelualueet sisältyvät Natura-alueisiin, joiden osalta vaikutukset on arvioitu, mutta arvioinnissa olisi syytä huomioida alueiden status myös luonnonsuojelulain mukaisina suojelualueina.

Vaikutukset metsäpeuraan

Hankealueella ja sen ympäristössä sijaitsee metsäpeuralle erittäin hyvin soveltuvia kesäelinympäristöjä, joita metsäpeura käyttää vasonta-, vasanhoito- ja kesälaidunalueina, kuten hankkeessa tehdyistä selvityksistäkin käy ilmi. Hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitseva Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet -Natura-alue on metsäpeuralle tärkeää kesäelinympäristöä ja metsäpeura kuuluu Natura-alueen suojeluperusteisiin. Hankealue sijaitsee myös metsäpeuran levinneisyysalueen ns. pullonkaulassa, josta metsäpeuran Suomenselän pohjoinen osapopulaatio vaeltaa Oulujärven pohjoispuolella esiintyville pohjoisimmille lisääntymisalueilleen. Riittävän vahva kanta pohjoisella levittäytymisalueella edesauttaa metsäpeuran Suomenselän ja Kainuun osakantojen yhdistymistä, mikä on yksi keskeinen pitkän aikavälin tavoite metsäpeuran suojelussa ja kannanhoidossa. ¹ Edellä mainitut asiat korostavat hankealueen vaikutusalueella sijaitsevien metsäpeuran elinympäristöjen ja kulkuyhteyksien merkitystä metsäpeurakannan kehittymisen ja suojelun kannalta.

Hankkeen metsäpeuraan kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa on käytetty monipuolisesti erilaisia menetelmiä. Hankkeessa on tehty laadukas metsäpeuraselvitys, jossa on hyödynnetty kattavasti elinympäristömallinnusta, karttatarkasteluja ja GPS-pannoitettujen metsäpeuravaadinten paikannuspisteisiin perustuvaa tietoa. Arvioinnissa on käytetty myös maastoselvitysten tuloksia (mm. lumijälkiselvitykset, muut luontoselvitykset). Lisäksi aineistona on käytetty riistakameraselvityksen ja helikopterilaskennan tuloksia.

Helikopterilaskentaan liittyen Metsähallitus huomauttaa, kuten selvityksen epävarmuustekijöissäkin on huomioitu, että kyseinen menetelmä kertoo vain senhetkisen tilanteen metsäpeurojen käyttämistä alueista ja elinympäristöistä. Pidemmälle meneviä johtopäätöksiä ei kertaluonteisen laskennan perusteella voi tehdä siitä, miten metsäpeurat kesän eri vaiheissa tai eri vuosien välillä alueella liikkuvat. Menetelmänä helikopterilaskenta voi myös aiheuttaa merkittävää häiriötä metsäpeuralle, etenkin herkimmän vasontakauden aikana, joten laajemmin ja pidempikestoisesti toteutettuna Metsähallitus ei pidä sitä suositeltavana menetelmänä vaikutusten selvittämiseen.

Vaikutukset erityisesti Rumala-Kuvaja-Oudonrimpien alueella sijaitseviin metsäpeuran kesäelinympäristöihin muodostuvat keskeiseksi tekijäksi arvioitaessa hankkeen kokonaisvaikutuksia metsäpeuraan. Hankkeen kaikilla toteutusvaihtoehdoilla arvioidaan olevan suuri kielteinen vaikutus metsäpeuraan kesälaidun-, vasonta- ja vasanhoitoaikana. Talviaikaisten vaikutusten katsotaan jäävän vähäisiksi ja vaellusaikaisten vaikutusten kohtalaisiksi. Lieventävinä toimenpiteinä YVA-selostuksessa on osoitettu tuulivoimalat, jotka tulisi poistaa, jotta hankkeen

¹ Maa- ja metsätalousministeriö 2023. Metsäpeurakannan hoitosuunnitelma: Suomen metsäpeurakannan hoidon ja suojelun toimenpiteet ja tavoitteet. maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2023: 21.

vaikutukset metsäpeuraan voidaan arvioida korkeintaan kohtalaisiksi. Hankkeesta tulisi arvioinnin mukaan poistaa kokonaan Honkalankankaan osa-alueen voimat, sekä itäisin Neittävänvaaran osa-alueen eteläosassa olevista voimaloista.

Metsähallitus yhtyy arvioinnissa esitettyyn johtopäätökseen siitä, että metsäpeuralle aiheutuvien vaikutusten osalta mikään hankkeen YVA-selostuksen mukaisista toteutusvaihtoehdoista ei ole toteutuskelpoinen ilman lieventäviä toimenpiteitä. Käytännössä Honkalankankaan osa-alueelle ei ole mahdollista rakentaa tuulivoimaloita ilman riskiä Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet -Natura-alueella sijaitseville metsäpeuran tärkeille kesäelinympäristöille aiheutuvista merkittävistä vaikutuksista.

Hankkeesta aiheutuu vaikutuksia myös Natura-alueen ulkopuolella sijaitseville metsäpeuran kesäelinympäristöille. Arvioinnissa on tunnistettu metsäpeuran kannalta merkittäviä kesäelinympäristöjä mm. hankkeen Neittävänvaaran osa-alueen eteläosassa, joka sijoittuu selvästi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa osoitetun tuulivoima-alueen ulkopuolelle. Kyseiselle alueelle jäisi esitettyjen lieventämistoimenpiteiden jälkeenkin useita tuulivoimaloita, jotka lisäävät metsäpeuralle soveltuvien kesäelinympäristöjen ja kulkuyhteyksien pirstoutumista. Metsäpeuralle aiheutuvat negatiiviset vaikutukset ovat yksi tärkeä tekijä, joka on vaikuttanut maakuntakaavan mukaiseen tuulivoima-alueen rajaukseen. Metsähallitus katsoo, että hankkeessa tehdyt selvitykset sekä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ohjausvaikutus huomioiden hankkeella ei ole edellytyksiä laajentua merkittävästi maakuntakaavan mukaisen rajauksen ulkopuolelle. Hankkeen laajentaminen em. merkittävällä tavalla heikentää myös maakuntakaavaan merkittyä ekologista yhteyttä Rumala-Kuvaja-Oudonrimpien ja hankealueen länsipuolella sijaitsevan Veneneva-Pelson Natura-alueen välillä. Myös Veneneva-Pelson Natura-alue on metsäpeuran kannalta erittäin merkittävä kesäaikainen elinympäristö, ja Natura-alueiden välinen yhteys on hankekohtaisessa suunnittelussa turvattava riittävällä tavalla.

Vaikutukset linnustoon

Hankkeen vaikutuksia Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet -Natura-alueen suojeluperusteena oleviin lintulajeihin on arvioitu YVA-selostuksen liitteenä olevassa Natura-arvioinnissa. Metsähallitus yhtyy arvioinnin johtopäätöksiin, jonka mukaan merkittäviä vaikutuksia arvioidaan kohdistuvan kaakkuriin ja yhteen sensitiiviseen lintulajiin. Metsähallitus lausuu em. vaikutuksista tarkemmin erillisessä Natura-arviointia koskevassa lausunnossaan.

Vaikutukset virkistyskäyttöön ja maisemaan

Arvioinnin tulosten mukaan hankkeella on suuret kielteiset vaikutukset lähivaikutusalueella (1-8 km etäisyydellä) sijaitsevien luonnonsuojelualueiden

maisemaan ja virkistyskäyttökohteisiin. Etenkin avoimilla vesistö- ja suoalueilla voimat muuttavat maiseman luonnetta erämaisina luonnonympäristöinä.

Varsinkin avoimessa maisemassa tuulivoimaloiden maisemavaikutusten lieventämiseen on hyvin rajallisesti mahdollisuuksia. Metsähallitus katsoo, että lajeille aiheutuvien merkittävien vaikutusten lieventäminen edellä esitetyn mukaisesti vähentäisi kuitenkin osaltaan myös maisemaan ja virkistyskäyttöön kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia etenkin hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevalla Rumala-Kuvaja-Oudonrimpien alueella.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet metsästyksen erityisasiantuntija Mikko Rautiainen ja maankäytön erityisasiantuntijat Harri Taavetti ja Teija Turunen.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Mikael Nordström
Asiointijohtaja
Metsähallitus, Luontopalvelut

Tiedoksi Siikalatvan kunta
Vaalan kunta

Aihe: LVV-U/27656/2026 Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeen YVA-selostus, ei lausuttavaa
Lähetetty: 27.3.2026, 16.34.04
Mistä: Hakala Karri (Elinvoimakeskus)<karri.hakala@elinvoimakeskus.fi>
Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo

LVV-U/2766/2026
PSU/1023/2026

Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksella ei ole huomauttamista Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta. YVA-ohjelmasta annettu lausunto on huomioitu ja hankkeen liikennevaikutukset on arvioitu kattavasti.

Ystävällisin terveisin

Karri Hakala
Liikennejärjestelmäasiantuntija
karri.hakala@elinvoimakeskus.fi
050 396 2855, liikenteen asiakaspalvelu 0295 020 600

Liikenneosasto
Suunnitteluyksikkö
Pohjois-Suomen elinvoimakeskus, Veteraanikatu 1, PL 90, 00072 Elinvoimakeskus
www.elinvoimakeskus.fi/pohjois-suomi

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
MINNA KATARIINA KÄRKKÄINEN	Telia	01.04.2026 15:45:20 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (5 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Vaalantie 16
91700 Vaala

31.3.2026

Lupa- ja valvontavirasto LVV, kirjaamo (LVV-U/27656/2026),
Siikalatvan kunta

Vaalan kunnan lausunto Neittävänvaaran-Honkalankankaan tuulivoimapuiston YVA-selostuksesta sekä Neittävänvaaran hankkeen kaavaluonnoksesta

Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus on ollut julkisesti nähtävillä 28.1.2026 alkaen. Lupa- ja valvontavirasto on YVA-lain mukaisena yhteysviranomaisena pyytänyt Vaalan kunnan lausuntoa hankkeen YVA-selostuksesta 28.3.2026 mennessä.

Siikalatvan kunta on asettanut Neittävänvaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnoksen julkisesti nähtäville 16.2.–31.3.2026 väliseksi ajaksi ja pyytänyt Vaalan kunnalta lausuntoa kaavaluonnoksesta 31.3.2026 mennessä.

Vaalan kunta antaa saman lausunnon koskien sekä Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimapuiston YVA-selostusta että Neittävänvaaran tuulivoimahankkeen kaavaluonnosta.

Perustieto hankkeesta

Hankealue sijoittuu Vaalan ja Siikalatvan kuntien alueelle, kuntarajalle. Siikalatvan puolella hankkeen nimi on Neittävänvaaran tuulivoimapuisto, Vaalan puolella Honkalankankaan tuulivoimapuisto.

Hankkeesta vastaavana toimii Valorem Energies Finland Oy, joka YVA-selostuksen mukaan suunnittelee hankealueelle 29–43 tuulivoimalaa, joista eri hankevaihtoehdoissa Siikalatvan kunnan puolelle sijoittuisi 20–29 voimalaa ja Vaalan kunnan puolelle 5–14 voimalaa. Tuulivoimaloiden suunniteltu yksikköteho on 7,5–10 MW, eli puiston kokonaiskapasiteetti olisi noin 218–430 MW. Voimaloiden suurin

kokonaiskorkeus YVA-selostuksessa on mitoitettu korkeintaan 300 metriin.

Voimaan ilman lainvoimaa kuulutetussa Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavassa Neittävänvaaran-Honkalankankaan suunnittelualaueen luoteisosaan on osoitettu tuulivoimaloiden alue tv-1, 405. Myös alueen koillisreuna sijoittuu maakuntakaavan tuulivoimala-alueelle (tv-1, 370).

Hankkeen sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavaksi hankealueen koillispuolella sijaitsevalle Nuojuankankaan sähköasemalle, jonne tarkastellaan kahta vaihtoehtoista sähkönsiirtoreittiä. Reittivaihtoehdot ovat pituudeltaan 35 km ja 36 km ja ne sijoittuvat pääosin olemassa olevien voimajohtojen rinnalle. Molemmat sähkönsiirron reittivaihtoehdot kulkevat miltei koko pituutensa Vaalan kunnan alueella.

Vaalan kunnan lausunto

Vaalan kunta kiittää lausuntopyynnöistä ja lausuu kantanaan seuraavasti;

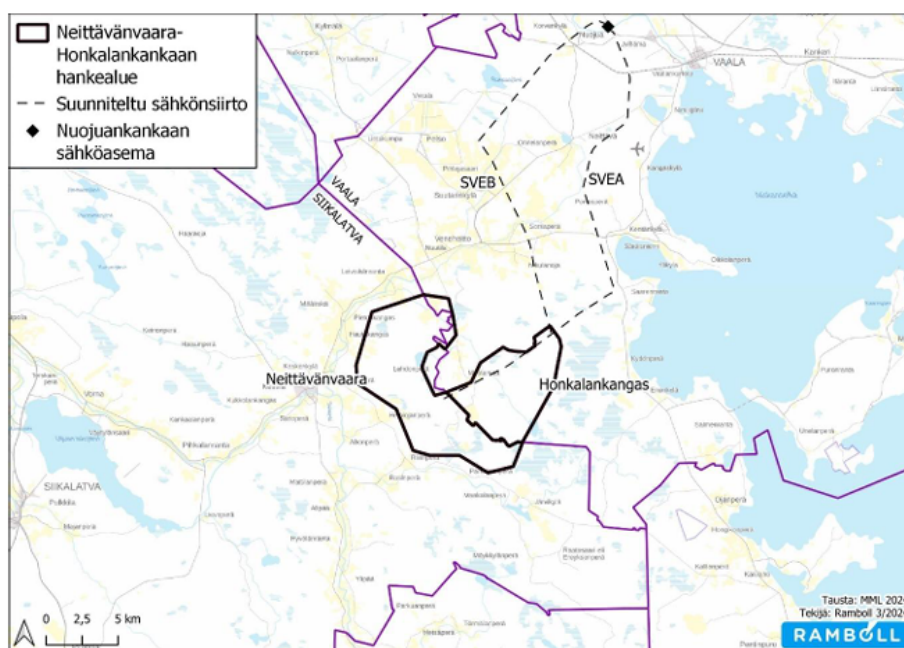
Sähkönsiirron osalta molemmat YVA-menettelyssä tutkitut sähkönsiirtovaihtoehdot kulkevat Vaalan kunnan kautta Nuojuankankaan sähköasemalle. Vaikka voimajohtot on suunniteltu kulkemaan pääosin olemassa olevien voimajohtojen rinnalla, aiheuttavat uudet voimajohtot tarvetta laajentaa olemassa olevia johtokäytäviä, millä on suuri vaikutus mm. alueen maisemaan, ympäristöön, luonnonoloihin ja maanomistajien mahdollisuuksiin hyödyntää alueitaan.

YVA-selostuksessa mainitaan, että sähkönsiirtoa tarkastellaan yhteistyössä hankealueen läheisyydessä sijaitsevien Naulakankaan ja Painuan kanavan tuulivoimahankkeiden kanssa. On kuitenkin tiedossa, että hankkeiden eriaikaisuus ja yksittäisten hankkeiden toteutumiseen liittyvä epävarmuus aiheuttavat merkittäviä vaikeuksia yhteisen sähkönsiirron toteuttamiseen.

Vaalan kunta katsoo, että aikataulullisista haasteista huolimatta voimajohtoreittien suunnittelussa ja toteutuksessa on tehtävä jatkuvaa yhteistyötä muiden lähialueen energiahankkeiden kanssa ja suunniteltava yhteisiä sähkönsiirtoreittejä. Jokaisen hankkeen tulee toteutuessaan päästä siirtämään tuotettu sähkö aseman kautta valtakunnanverkkoon, mutta mikäli jokainen hanke toteuttaa oman siirtolinjansa, joudutaan näiden linjojen vuoksi tekemään turhia aukkoja

metsiin ja osa pelloista ja muista hyödynnetyistä maa-alueista joudutaan luovuttamaan voimalinjan pohjaksi. Maanomistajien kannalta tilanne on kokonaisuudessaan huolestuttava. Hankkeiden väliseen yhteistyöhön viittaava vaatimus on esitetty myös energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tuulivoimaa koskevilla suunnittelumääräyksissä.

Siikalatvan Neittävänvaaran hanke on edennyt luonnosvaiheeseen, mutta Vaalan Honkalankankaan hankkeen jatkuminen odottaa tutkimustiedon tarkennusta. Molempien hankkeiden osalta haasteena voidaan pitää maakuntakaavan tv-alueiden rajauksia. Ristiriita maakuntakaavan kanssa on nostettu esiin myös YVA-menettelyssä.

Molemmat YVA-menettelyssä käsitellyt sähkönsiirtovaihtoehdot on suunniteltu kiertämään Honkalankankaan hankealueen läpi. Mikäli Honkalankankaan tuulivoimahanke ei pääse etenemään, on kyseenalaista, onko suunniteltujen sähkönsiirtoreittien linjaus optimaalinen, koska ylimääräistä kiertomatkaa kertyy runsaasti. Vaihtoehto SVEA:n osalta kerrotaan hyödynnettävän ainakin osin Kajave Oy:n käytöstä poistuvan 110 kV voimajohdon vapautuvaa johtokäytävää. Tämä on suositeltavaa, jotta vältetään uusien aukkojen syntyminen, joskin aukkoa jouduttaneen leventämään nykytilasta.

Ottaen huomioon hankkeen sijainti, lähialueella olemassa olevat ja suunnitellut kantaverkot sekä sähkönsiirtoreittien läheisyydessä etenevät muut tuuli- ja aurinkovoimahankkeet, on erityisen tärkeää, että hankkeet suunnittelevat yhteisesti sähkönsiirtoa. Vaikka hankkeet kulkevat eri aikataulussa, on yhteistyöhön pyrittävä kaikin keinoin. Toisaalta suunnittelussa on hyvä ottaa huomioon myös se, että reitin

varrelle saattaa jatkossa syntyä uusia aurinkovoimahankkeita tai energiavarastoja, joten on tärkeää, että yhteistyömahdollisuudet ovat avoinna myös myöhemmin alkaville hankkeille.

Huomioitavaa sähkönsiirtoreittien suunnittelussa on myös se, että koska Neittävänvaaran hanke on etumatkalla ja Honkalankankaan osalta eteneminen on epävaraa, olisi sähkönsiirtoreitin suunnittelun painopiste hyvä siirtää Neittävänvaaran alueen suuntaan. Neittävänvaaran hankealueen pohjoisosa on hyvin lähellä Fingridin Pysäysperä–Nuujuankangas – linjaa (”Metsälinja”), jonka rinnalle myös sähkönsiirtovaihtoehto SVEB on piirretty liittymään Honkalankankaan suunnittelualueen pohjoisosassa. Vaihtoehtona olisi hyvä tutkia myös Metsälinjan kanssa samaan käytävään liittyminen suoraan Neittävänvaaran alueen kohdasta.

YVA-selostuksessa on taulukoitu myös sähkönsiirron osalta arvioidut ympäristövaikutukset. Taulukossa 72 (s. 483) sähkönsiirron vaikutuksia maatalouteen on arvioitu siten, että vaihtoehto SVEA aiheuttaa maatalouteen kohtalaiset kielteiset vaikutukset, ja vaihtoehto SVEB ei aiheuta vaikutuksia:

Vaikutus	Sähkönsiirron vaihtoehto SVEA	Sähkönsiirron vaihtoehto SVEB
Vaikutukset metsätalouteen	Kohtalainen kielteinen	Kohtalainen kielteinen
Vaikutukset maatalouteen	Kohtalainen kielteinen	Ei vaikutusta

YVA-selostuksen sähkönsiirtoa koskevassa osiossa s. 292 vaikutuksista maa- ja metsätalouteen kerrotaan, että molempien vaihtoehtojen osalta vaikutukset metsätalouteen arvioidaan kohtalaisiksi kielteisiksi. Maatalouden osalta taas kerrotaan, että vaihtoehdon SVEA sähkönsiirtoreitti ei ylitä laajoja peltoalueita, joten vaikutuksia maanviljelyyn ei aiheudu. Vaihtoehdon SVEB osalta taas mainitaan, että suunniteltu reitti kulkee suuren osan matkasta peltoalueilla, ja aiheutuvat vaikutukset maatalouteen arvioidaan kohtalaisiksi kielteisiksi.

Tässä on selvä virhe tutkitun tiedon ja laaditun taulukon välillä. Maatalouteen kohdistuvien vaikutusten lieventämisen kerrotaan onnistuvan pylvässijoittelua tarkastelemalla ja pylvästyypin valinnassa, mikä varmasti onkin toteutettavissa. Mutta tutkimustulosten merkintä väärässä järjestyksessä yhteenvetotaulukkoon, jossa muut vaikutukset ovat pääsääntöisesti hyvin samankaltaisiksi arvioituja, aiheuttaa merkittävän vääristymän vaihtoehtojen arvioinnissa, mikäli tarkastelee vain yhteenvetoa. Yhteenvetotaulukko lienee tutkituin osa aineistosta.

Vaalan Mustamaan asutuskeskittymään kohdistuva saartovaikutus on herättänyt huolta hakekokonaisuuden suunnittelussa. On epävarmaa, mikä osuus hankkeesta on mahdollista toteuttaa, mutta on joka tapauksessa selvää, että maisemavaikutuksia Mustamaan alueelle on syntymässä, jos joku ympärillä olevista hankkeista etenee toteutusvaiheeseen. Vaalan kunta pitää tärkeänä, että Mustamaan asutuskeskittymän asukkaita ja maanomistajia tiedotetaan ja kuullaan hankkeen etenemisestä kaikissa vaiheissa.

Suurimmat kielteiset vaikutukset asuinviihtyvyyteen olisivat voimaloiden näkyminen maisemassa, lentoestevalojen näkyminen pimeällä ja tuulivoimaloiden ääni. Lentoestevalojen osalta on usein noussut keskusteluun tutkajärjestelmä, joka mahdollistaisi valojen palamisen vain silloin, kun tutka havaitsee lentokoneen tietyllä etäisyydellä. Vaikka nykytilanteessa järjestelmää ei vielä ole hyödynnettävissä, pitää Vaalan kunta tärkeänä, että hankkeen edetessä seurataan tältäkin osin kehitystä. Mikäli yöaikaisia valoja voitaisiin pääsääntöisesti pitää päällä, olisi sillä oletettavasti suuri merkitys tuulivoiman näkemävaikutuksiin ja hyväksyttävyyteen. Myös päiväaikaan käytössä olevien vilkkuvien valkoisten valojen synkronointi vilkkumaan samassa tahdissa koko puiston alueella on usein esitetty ja toivottu parannusehdotus.

Allekirjoittaja

Minna Kärkkäinen
kunnanjohtaja,
Vaalan kunta

Tämä lausunto on sähköisesti allekirjoitettu kunnan asianhallintajärjestelmässä

Asia: Lausuntopyyntö Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahanke, YVA-selostus (Vaala, Siikalatva) (LVV-U/27656/2026)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Valorem Energies Finland Oy suunnittelee 29–43 voimalan tuulivoimahanketta Siikalatvan ja Vaalan kuntarajan molemmin puolin. Hankealueen koko on 9584 ha ja voimaloiden korkeus on 300 m.

2 Lausunto

Pyydettyinä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnessaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin ja näistä erityisesti tämän hankkeen osalta metsäpeuraan.

Lausunnon pohjaksi Luke toteaa, että Suomenselän alueella nykyinen puhtaan siirtymän suunnitelmien ja rakentamisten tuottama kokonaisuus ei ole kestävä varsinkaan pitkällä aikavälillä, jollaista tuulivoimaloiden teknisen käyttöä ja muun infran puolesta voidaan odottaa. Vaikutukset ulottuvat useiden metsäpeurasukupolvien päähän, eikä rakennettujen elinympäristöjen jatkokäytöstä ole riittäviä suunnitelmia. Rumala-Kuvaja-Oudonrimpien Natura2000-alueen ympärille ja myös muut Suomenselän tärkeille lisääntymisalueille sijoittuvat tuulivoimasuunnitelmat ovat osa koko Suomenselän kattavaa luontokatoa (myös toiminnallista luontokatoa), joka muodostuu kaikista niistä maankäytön rakenteista ja niiden häiriövyöhykkeistä, joita suunnitellaan kattavasti koko Suomenselän metsäpeuran populaation alueelle poronhoitoalueelta Pirkanmaalle asti. Luke näkee, että nykyiset rakentamisen suunnitelmat ovat vakava riski koko EU:n ainoalle elinvoimaiselle Fennicus-alalajin villipeurapopulaatiolle ja eri tavoitteiden yhteensovittamista tarvitaan nykyistä enemmän yli hanke- tai hallinnollisten rajojen. Luke samalla näkee, että nykyisen puhtaan siirtymän toteutus ja esim. biodiversiteettitavoitteet ovat keskenään ristiriitaisia, koska tuulivoimaa on rakennettu, rakenteilla ja suunnitteilla koko metsäpeuralla tärkeiden Natura2000-suojelualueverkoston läheisyyteen koko sen läntiselle levinneisyydelle. Luke yhdessä muiden hanketoimijoiden kanssa tulee kiinnittämään huomiota uudessa EU-komission LIFE-rahoitusinstrumentin ja kansallisen rahoituksen tuella LifeLine4Fennicus – hankkeessa myös maankäyttöön ja sen vaikutuksiin.

Lisäksi Luke esittää taustaksi, että vuoden 2021 jälkeen Pohjois-Pohjanmaan metsäpeurojen vasatuotto on huomattavasti heikentynyt. Tämän taustalla on todennäköisesti moni tekijä, kuten suurpetokannan kasvu metsäpeura-alueilla. Lisäksi nykyiset lisääntymiselinympäristöt ovat jo valmiiksi pienialaisia, muuntuneita ja pirstoutuneita, joten on todennäköistä, että esim. suurpetokannan kasvu näkyy herkästi vasatuotossa ja kannan muutoksissa. Nykyisin Pohjois-Pohjanmaan vasatuotto on ennätyksellisen heikkoa ja samaa tasoa kuin Kainuussa, jossa kanta heikkenee noin 15 % vuosittain.

Kuten selostuksessakin on todettu, niin suurpetojen vaikutusten saaliseläimiin kuten metsäkaribujen on todettu olevan voimakkaampaa, jos elinympäristö on muuntunut ja siinä on paljon ihmisten tekemiä lineaarirakenteita. Tuulivoimarakentamisen myötä kasvava infra lineaarirakenteineen potentiaalisesti kasvattaa suurpetojen vaikutusta saaliseläimiin. Sen takia Luke ei näe suotuisana tulevaisuuden kehityksenä sitä, että metsäpeura-alueiden harvalukuisia ja uhanalaisia suurpetoja pitäisi kontrolloida nykyistä huomattavasti voimakkaammin, jos metsäpeuraelinympäristöt muuntuvat, vähenevät ja pirstoutuvat nykyisestään. Maa- ja Metsätalousministeriö on nähnyt nykyisin ainoaksi mahdolliseksi keinoksi parantaa metsäpeurakannan tilaa vähentämällä susikantaa metsäpeura-alueilla, kun perimmäisiin peurakantaa rajoittaviin tekijöihin (kuten laadukkaitten elinympäristöjen vähäisyys, metsätalous, muu maankäyttö ja poronhoitoalue) ei pystytä vaikuttamaan tai vain vuosikymmenien aikaperspektiivillä. Luke huomauttaa, että jo nykyisin laadukkaista metsäpeuran lisääntymisalueista on puutetta ja laaja maankäyttö todennäköisesti heikentää kannan tilaa entisestään yhdessä muiden tekijöiden kanssa.

Lausunnon kohteena olevan Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeen vieressä itäpuolella ja Oulujärven välissä sijaitsee Rumala-Kuvaja-Oudonrimpien Natura2000-alue, jossa metsäpeura on yhtenä perusteena. Kyseinen Natura2000-alue on suurin Pohjois-Pohjanmaan kahdesta Natura2000-alueesta, joissa metsäpeura on nykyisin perusteena. Ko. Natura-alueet ja niiden lähimetsät ovat kriittinen runko Pohjois-Pohjanmaan metsäpeurapopulaation lisääntymiselle ja tärkeä osa koko EU-alueen viimeisen elinkykyisen metsäpeurapopulaation elinkyvyn ylläpitämisessä. Pohjois-Pohjanmaan Natura2000-alueverkostoa päivitetään YM:ssä, jonka jälkeen on mahdollisuus, että joillekin nykyisien suovaltaisten Natura2000-alueiden perusteeksi lisätään metsäpeura. Tämä on kuitenkin epävarmaa, eikä päivitystä voi huomioida nyt tarkasteltavan hankkeen aiheuttamien haittojen lievennyksessä tai kompensatioissa. Ylipäätään, Rumala-Kuvaja-Oudonrimmen Natura2000-alueelle tuotettujen haittojen kompensatio on erittäin vaikeaa ja jopa mahdotonta. Ei ole olemassa korvaavia tai vastaavan laatuista alueita Suomessa, jolla kompensoitaisiin edes osittain Neittävänvaaran-Honkalankankaan kokoisten tuulivoima-alueiden haittoja vähien metsäpeuralle tärkeiden Natura-soiden osalta.

Luken panta-aineiston mukaan ko. Natura2000-aluetta ja samalla sen lähimetsiä on asuttanut useita pantapeuroja ja alueelta on normaalien seurantojen yhteydessä tehty metsäpeurahavaintoja. Viimeisin pannoitettujen metsäpeuravaatimien vasojen hyvinvointitarkistus ko. Natura2000-alueella suoritettiin räkkäaikaan 12.6.2024, jolloin samalla kertaa ko. suoalueella havaittiin yhteensä 43 metsäpeuraa, joista 18 oli vaadinta, 13 vasaa ja loput erikäisiä hirvaita. Vuonna 2025 pantavaadinten vasaseurantoja ei suoritettu resurssien puuttuessa. Nämä havaitut vaatimet vasoineen todennäköisesti muodostavat ko. Natura2000-alueen kesäisen lisääntyvän paikallispopulaation rungon, joka vertautuu Suomenselän populaation eteläisimpien parhaiden Natura2000-alueiden populaatioihin Keski-Pohjanmaalla. Lisäksi ko. Natura2000-alueen ympäröiviin metsiin kerääntyy syksyllä kiimatokkia (Luke, julkaisematon) ja alue on myös merkittävä kauttakulkualue sitä pohjoisempaan asuville peuroille.

Lausunnossaan Luke keskittyy kesän lisääntymisaikaisiin vaikutuksiin, koska alue on merkitykseltään kriittinen lisääntymisalue ja lisääntyminen on herkin vuosikierron vaihe, jolloin vaatimet tarvitsevat rauhaa ja saalistusriskiltään alhaisen alueen vasomiseen ja vasaanhoitoon.

Lisäksi Luke toteaa, että Rumala-Kuvaja-Oudonrimpien Natura2000-alueen välittömään läheisyyteen on jo rakennettu Metsälamminkankaan tuulivoima-alue, joka heikentää metsäpeuran osalta ko. Natura2000-alueen luontoarvoja ainakin metsäpeuran osalta. Metsälamminkankaan lähimmät myllyt ovat noin puolen kilometrin päässä Natura2000-alueesta. Lisäksi ko. Natura2000-aluetta ympäröivät lähimetsät ovat pääosin voimakkaasti muuntuneita ja turvemaat ojitettuja. Ko. Natura-alue on jo tehokkaasti ympäröity ihmisvaikutuksilla ja Neittävänvaaran-Honkalankaan alue on ko. Natura-alueen ympärillä ainoa laajempi metsäalue, jossa on vielä mahdollisuus häiriöttömään vasomiseen. Hankealueet sijoittuvat osin myös pantapeurojen elinpiireille, erityisesti Honkalankangas, jonka lähimmät myllyt sijaitsevat noin kilometrin päässä suojelualueen reunasta.

Luke on monissa metsäpeuroihin ja niille tärkeiden Natura2000-alueiden yhteydessä suositellut niiden ympärille 5 kilometrin vyöhykettä, jonka sisällä vältettäisiin tuulivoimarakentamista. Tämä suositus on edelleen voimassa ja sitä tukee poroista ja metsäkaribuista tehty laaja tiedekirjallisuus. Asia on erinomaisesti huomioitu myös selostuksessa. Tämän suosituksen tarkoituksena on edes osittain pitää Natura2000-verkosto toimintakykyisenä metsäpeuran lisääntymiselinympäristöjen runkona. Lisäksi Luke on tuonut useissa vastaavissa lausunnoissa esiin, että nykytietämyksen mukaan metsäkaribupopulaatiot kestävät huonosti rakennettuja elinympäristöjä tai muuta maankäyttöä varsinkin, jos maankäyttö on laajaa ja muuttaa elinympäristöjä maiseman tasolla. Näitä seikkoja on hyvin tuotu esiin myös selostuksessa. Luken lausunnoissa on myös tuotu esiin niitä megatrendejä, jotka vaikuttavat taustalla kuten ilmastonmuutos, metsätalous, hirvieläin- ja suurpetoyhteisöjen rakenteen muutos ja muu maankäyttö, joka sekkin on kasvamassa "puhtaan siirtymän" moninaisten toimien myötä. Tuulivoimarakentamisen kokonaisvaikutus syntyy siis kaikkien em. tekijöiden kumulatiivisena vaikutuksena ja se on luonteeltaan laajaa maiseman tason muutosta ja luontokatoa. Laajamittaiset maiseman tason muutokset on todettu tiedekirjallisuudessa tärkeämmäksi kuin esim. pienen mittakaavan välttelyvaikutus.

Huomioita erillisestä metsäpeuraselvityksestä

Luke näkee, että metsäpeuraselvitys on hyvin laadittu ja siinä on tuotu erinomaisesti hyvin niitä seikkoja, joihin myös Luke usein kiinnittää huomiota. Myös kirjallisuutta on esitelty erinomaisesti, vaikka kansainvälistä taustamateriaalia rakennettujen elinympäristöjen vaikutuksista olisi käytettävissä enemmän. Joten Luke toivoo, että vastaavissa selvityksissä tuotaisiin pienen mittakaavan välttelyvaikutuksien tarkastelujen lisäksi enemmän sitä tieteellistä tietoa, jossa on tutkittu maankäytön vaikutuksia Rangifer-suvun eläinten demografiaan ja kannan kehitykseen.

Tausta-aineistoina pantapeurojen tiheyspinnat sekä erityisesti vasaanhoitoennustekartta olivat monipuolisesti käytössä. Metsäpeuraselvitys osoittaa, että hankealueen alle jää sopivaa elinympäristöä ja moninaiset melu-, välke- ja ilmanpaineen vaihtelut ulottuvat viereiselle Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet Natura2000-alueelle.

Kuten selvityksen kuvassa 5-1 ja tekstissä on esitetty. Sen sijaan kuvassa 5-1 esitettyihin ekologiisiin yhteyksiin Luke suosittelee suhtautumaan varovaisesti, koska niiden tausta-analyysi jää epäselväksi. Mutta Luke näkee hyväksi, että samalla tiedostetaan hankealueen mahdollinen vaikutus Natura2000-alueiden välisiin yhteyksiin.

Yhdessä Metsälamminkankaan ja Painuan Kanavan tuulivoima-alueiden kanssa Neittävänvaara-Honkalankaan hankealue muodostavat yhtenäisen häiriövyöhykkeen, joka muodostaa koko Natura2000-alueen ylimenevän häiriövyöhykkeen. Vallitsevien länsi- ja lounaistuulien sekä hankealueiden koon perustella Neittävänvaaran-Honkalankankaan ääni- ja ilmanpainevaihtelun aiheuttama häiriö ko. Natura-alueeseen on todennäköisesti voimakkaampaa kuin Metsälamminkankaan tuottama kun huomioidaan sijainti ja tuulivoimaloiden määrä.

Selvityksen taustaksi tehdyt riistakameraselvitys ja lentolaskennat ovat tuottaneet sellaista aineistoa, josta voi päätellä, että esiintyykö alueella metsäpeuraa vai ei. Tietoa runsauksista ne eivät riistakameroiden käytöstä tehtyjen tiedejulkaisujen mukaan tuota. Toisaalta, jos kameroita on riittävästi ja riittävän pitkän aikaa niin ne voivat antaa eri alueiden vertailussa laadullista tietoa karkeista suhteellisista runsauksista. Runsaudenarvioinneissa riistakameraverkostot ovat yleensä tiheämpiä ja ne vaativat myös taustakseen esim. pyynti-taikaisinpyynti (mark-recapture) tyyppisiä mallinnuksia, jotka vaativat aineistoilta esim. pitkittäisaikasarjaa ja eläinten tunnistamista.

Lisäksi selvityksessä esitetty lentolaskenta ei ollut toteutukseltaan tai määrältään sitä, mitä Luke käyttää metsäpeurojen lentolaskennassa talvella. Luken talvisissa lentolaskennoin tehdyissä runsausarvioinneissa laajahko kohdealue lennetään järjestelmällisesti haravoiden aluetta matalalla (noin 50 – 70 m) ja noin 150 – 300 metrin yhdensuuntaisilla linjaväleillä riippuen metsän peittävytydestä. Linjaväli tulee olla sellainen, ettei niiden väliin synny katvealueita. Lisäksi lentolaskenta edellyttää lumipeitettä, jota kesällä ei ole tarjolla. Ilman em. tekijöiden hallintaa havaittavuus jää heikoksi ja tulos epäluotettavaksi. Tätä on testattu pantapeuroilla monitorointien aikana.

Vaikka maastossa tehdyt taustaselvitykset ovat hyödyllisiä paikallispopulaatioiden inventoinneissa, niiden suoritustapa tuo lisätietoa lähinnä laadullisella tavalla. Luke toteaa, että paikallispopulaatioiden inventoinneissa on paljon kehitettävää. Toisaalta erityisen arvokkaita ovat selvityksen havainnot vasallisista vaatimista, jotka ovat yhteneväisiä Luken monitorointien kanssa ko. alueelta. Luke ei kuitenkaan suosittelu laajamittaisia inventointeja ainakaan Luken talvisella lentolaskentamenetelmällä metsäpeurojen lisääntymisen aikana.

Metsäpeuraselvityksen johtopäätöksissä todetaan, että ”Merkittävimmät hankkeen vaikutuspiiriin kuuluvat kesäelinympäristöt sijaitsevat Rumala-Kuvaja-Oudonrimpien Natura2000-alueella ja sen lähiympäristössä. Edellä mainituille alueille ei hankkeessa kohdistu rakentamistoimenpiteitä, mutta tuulivoimaloiden aiheuttama välttelyvaikutus voi muuttaa metsäpeurojen tilankäyttöä ja mahdollisuuksia hyödyntää ensisijaisia kesälaidun-, vasonta- ja vasanhoitoympäristöjä”.

Luke näkee em. johtopäätöksen lauseen ristiriitaisena myös selvityksen ja selostuksen oman tekstin kanssa. Honkalankankaan hankealue sijaitsee kokonaisuudessaan viereisen Natura2000-alueen ympärille suositellun noin 5 km vyöhykkeen sisällä ja lähimmät tuulimyllyt noin 1 kilometrin päässä. Lisäksi kesäisten pantapeurojen tiheyspinnat menevät osittain koko hankealueen kanssa päällekkäin (Metsäpeuraselvitys, kuva 4-1). Luke huomauttaa, ettei Rumala-Kuvaja-Oudonrimpi-Natura2000-aluetta hyödyntävien metsäpeurojen tilankäyttö rajoitu pelkästään suojelualueen välittömään reunaan, joka ilmenee hyvin myös pantapeurojen tiheyspinnoista (Metsäpeuraselvitys: Kuva 4-1). Lisäksi Luke huomauttaa, että pantapeurat ovat vain otos koko vaadinpopulaatiosta ja myös muussa kohtaa hankealueen Natura2000-alueen lähimetsissä on todennäköisesti metsäpeurojen elinpiirejä, joita panta-aineistossa esiintyy. Panta-aineisto on kaikesta huolimatta aukkoinen ja lupahallinnolla säädelty merkintä satunnainen suhteessa koko populaatioon.

Huomioita YVA-selostuksesta

Luke näkee selostuksessa esitettyjen johtopäätösten mukaisesti, että Neittävänvaaran-Honkalankaan hankealueella on merkittävä negatiivinen vaikutus metsäpeurojen kesäiseen lisääntyvään paikallispopulaatioon, joka johtuu pääosin Rumala-Kuvaja-Oudonrimmen Natura2000-alueen läheisyydestä, jonka alueella ja ympärivissä metsissä on merkittävä lisääntyvä paikallispopulaatio. Luke myös näkee, ettei erittäin merkittäviä paikallisia haittoja voi sulkea pois, joka johtuu siitä, että ko. Natura2000-alue on laajasti ympäröity tehokkaasti ihmistoiminnalla ja hankealue alle jäävä metsäalue on maiseman tasolla ainoa ko. Natura2000-alueeseen liitoksissa ilman muuta infraa oleva rakentamaton talousmetsäalue. Lisäksi vallitsevien tuulien perusteella hankealueen melu- ja ilmanpaineen vaihteluhäiriö ulottuvat todennäköisesti kauemmas kuin kilometrin päähän. Asiaa on hyvin pohdittu myös selostuksessa. Sen sijaan hankealue sijaitsee riittävän kaukana Veneneva-Pelson Natura2000-alueesta, josta osa on myös luonnonpuistoa.

Selostuksessa on pohdittu havaintoja rakennetuissa elinympäristöissä. Myös Luken normaaleissa monitoroinneissa tavataan jonkin verran metsäpeuroja rakennetuissa elinympäristöissä erityisesti muina aikoina kuin kesällä. Myös Luke näkee samalla tavalla kuin selostuksessa on esitetty, etteivät kaikki metsäpeurayksilöt kaikkina vuosikierron vaiheissa erityisesti välttele rakennettuja elinympäristöjä, kuten tuulivoima-alueita. Myös jotkut pantapeurat ovat olleet poikkeuksellisen pelottomia ja viettäneet aikaa aivan ihmisasutuksen läheisyydessä. Näitä yksilöitä on kuitenkin pantapeura-aineistossa vähän. Luke haluaa kiinnittää huomiota siihen, että lähes kaikki populaation tai paikallispopulaation tason käyttäytymistutkimukset hakevat kvantitatiivisia keskimääräisiä tilastollisia ilmiöitä, joihin liittyy olennaisesti myös epävarmuus (tilastollinen ja muu epävarmuus). Satunnaisissa kansalaisten tekemissä havainnoissa on yleisesti havaittavuusvääristymä, jonka jakaumaa hallitsee lähinnä ihmisten satunnaiset liikkumiset ja havainnointikyky. Silloin voi syntyä vaikutelma, että eläimet asustelevat siellä, missä niitä nähdään. Havaittavuusvääristymä on huomattavasti vähäisempi esim. panta-aineistossa, tai hyvin suunnitelluissa järjestelmällisissä kartoituksissa ja otannoissa.

On myös usein esitetty, että eläimet "tottuvat" ihmisvaikutukseen. Luke näkee tämän hypoteesin ongelmallisena ja enemmän pitäisi kiinnittää huomiota sopeutumiseen, jota on myös selostuksessa pohdittu hyvin.

Kuten selostuksen teksti antaa ymmärtää, niin sopeutuminen edellyttää, että yksilöt pystyvät lisääntymään ja pysymään hengissä myös rakennetuissa elinympäristöissä. Tutkimustieto Rangifer – suvun eläimistö ei tue sopeutumishypoteesia, jota on myös selostuksessa tuotu esiin.

Yhteisvaikutusten arvioinnin osalta Luke toteaa, että johtopäätöksissä on esitetty erittäin hyvin niitä riskejä ja tietopohjaa mihin myös Luke on kiinnittänyt huomiota. Samalla Luke näkee metsäpeuran osalta johtopäätökset yhtäläisesti selostuksessa esitettyjen mukaisesti (erittäin merkittävä negatiivinen). Luke toivoo, että YVA-selostuksessa esitetyt riskit huomioitaisiin, jotta Pohjois-Pohjanmaan vähäinen Natura2000-verkosto ja sen lähialueet pystyisivät ylläpitämään elinvoimaista metsäpeurapopulaatiota myös kokonaisvaltaisen ”puhtaan siirtymän” aikana ja siihen liittyvä kasvava maankäyttö sovitettaisiin yhteen EU:n biodiversiteettitavoitteiden kanssa myös paikallistasolla.

Yleisesti muun lajiston osalta erityisesti yhteisvaikutuksia selostuksen mukaan arvioidaan syntyvän metsäpeuran ja suurpetojen osalta suuria kielteisiä vaikutuksia, linnuston osalta pääasiassa kohtalaisia vaikutuksia. Muun lajiston osalta yhteisvaikutuksia pääosin pidetään epätodennäköisenä, sillä lajien reviirit eivät ole laajoja ja ne eivät välttämättä ole riippuvaisia häiriöttömistä laajoista metsäalueista. Tältä osin Luke näkee riskin virhearvioille, sillä myös muun lajiston osalta on tutkimustuloksia mm. välttelyvaikutuksista. Lisäksi tulee huomioida, että uusiutuvan energian rakenteiden aiheuttama elinympäristöjen pirstoutuminen koskettaa lajeja laajalti ja saattaa siten aiheuttaa elinympäristöjen heikkenemistä maisemassa laajemmin kumuloituvana, vaikka yksittäisen yksilön reviiri ei ulottuisikaan useamman tuulivoimahankkeen alueelle.

Hankealueelta löydettiin selostuksen mukaan kaksi metson soidinpaikkaa ja ne on varovaisuusperiaatteen mukaisesti huomioitu olemassa olevan kirjallisuuden mukaisilla etäisyyksillä (n. 700–800 m). Löydettyihin teeren soidinpaikkoihin osaan kohdistuu selostuksen mukaan vaikutuksia, voimaloiden sijaitessa lähempänä soitimia (300–400 m). Riekon osalta on hankkeessa käytetty n. kilometrin etäisyyksiä havaituista riekkoreviireistä. Näiden osalta varovaisuusperiaatteen mukaisesti selostuksessa siltä arvioidaan, että hanke voi pienentää myös riekon alueellista kannan tiheyttä. Luke näkee, että on hyvä, että selostuksessa on huomioitu myös mahdollisia muita vaikutustapoja kuin pelkästään soitimiin kohdentuvat vaikutukset. Luke suosittaa tarkastelemaan hankkeen jatkosuunnittelussa niitä vaihtoehtoja, joissa vaikutuksia lajistoon syntyisi mahdollisimman vähän.

Hankealueen ympäristöön on suunnitteilla useita hankkeita juuri sellaisten lajien ympäristöön, joille vähäisemmän ihmishäiriön ympäristöt ovat tärkeitä. Toimivia väistämähallintamahdollisuuksia, ei välttämättä ole. Siten lievennyskeinojen esittäminen myös yhteisvaikutusten välttämiseksi olisi erittäin tärkeää.

Kuten jo metsäpeuran osalta todettu vaikutusten arvioinnissa tukeudutaan lajiston tottumiseen. Myöskään muun lajiston totumisesta tuulivoimaan ei tällä hetkellä kuitenkaan ole olemassa olevaa tietoa. Siltä osin Luke tuo esiin myös sen, että totumisellakin voi olla pitkällä tähtäimellä negatiivisia vaikutuksia, joita on syytä tarkastella. Kirjallisuutta sopeutumisen haasteista löytyy runsaasti.

Sopeutuminen epäedulliseen ympäristöön voi johtaa ekologisiin ansoihin, jolloin houkuttelevalta vaikuttava elinympäristö heikentääkin selviytymistä; lisääntyneeseen kuolleisuuteen esimerkiksi törmäysten kautta; elinympäristöjen laadun pitkäaikaiseen heikkenemiseen ja geneettisiin muutoksiin, mikäli tapahtuu eriytymistä populaatioiden sisällä tottuneiden ja häiriötä välttävien välillä. Tottuminen voi lisätä altistumista petojen, liikenteen tai ihmistoiminnan riskeille, ekosysteemitason muutoksia, kuten kilpailun tai peto–saalis-suhteiden vääristymistä. Laji voi myös jopa tulla riippuvaiseksi ihmisen rakenteista, mikä tekee populaatiosta haavoittuvan olosuhteiden muuttuessa.

3 Lausunnon tiivistelmä

Luonnonvarakeskus arvioi, että hanke aiheuttaa merkittäviä riskejä erityisesti metsäpeuralle, jonka lisääntymisalueisiin rakentaminen kohdistuu. Rakentaminen ja siihen liittyvä infrastruktuuri heikentävät ja pirstovat elinympäristöjä sekä voivat lisätä suurpetopainetta, mikä yhdessä muiden tekijöiden kanssa uhkaa kannan elinvoimaisuutta. Luke korostaa, että vaikutukset voivat olla pitkäaikaisia ja kumuloituvia, ja että nykyiset maankäytön suunnitelmat ovat ristiriidassa biodiversiteettitavoitteiden kanssa. Luke suosittelee hankkeen jatkosuunnittelussa tarkastelemaan laajemmin kokonaisvaikutuksia myös muun lajiston osalta sekä keinoja haittojen vähentämiseksi.

Sirpa Thessler

Johtaja

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 13.04.2026 klo 08:56:22.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen
Antti Paasivaara

Liitteet:

Tiedoksi: